

አማርኛ እንደ አፍ መፍቻ ቋንቋ የተማሪ መጽሐፍ ፩ኛ ክፍል

በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ትምህርት ቢሮ ተዘጋጅቶ፣ በደቡብ ብሔር ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ክልላዊ መንግስት ትምህርት ቢሮ የተሰማማ

አስማምቶ አዘጋጅቶ፡-

ዘላለም መለሰ

ዝናሽ ሰለሞን

እንዬ ጀምበሬ

አርታኢ፡-

ፍቅርተ መኮንን

ሌያውት ዲዛይን፡-

ጌታሁን ታደሰ ኃይሉ

በደቡብ ብሔሮች ብሔረሰቦች ሕዝቦች ክልላዊ
መንግስት ትምህርት ቢሮ

© የቅጂ መብት

ይህ መጽሐፍ በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ትምህርት ቢሮ ተዘጋጅቶ በደቡብ ብሔሮች ብሔረሰቦች ሕዝቦች ክልላዊ መንግስት በኩል በተገኘ የገንዘብና የቴክኒክ ድጋፍ ተዘጋጅቶ አጠቃላይ የሕትመት ወጪው በደቡብ ብሔሮችና ብሔረሰቦች ሕዝቦች ክልላዊ መንግስት ትምህርት ቢሮ ተሸፍኗል።

የመጽሐፉ ሕጋዊ ቅጂ ባለቤት © 2015 ዓ.ም የደቡብ ብሔሮችና ብሔረሰቦች ሕዝቦች ክልላዊ መንግስት ትምህርት ቢሮ ነው።

ማውጫ

መግቢያ.....	V
ምዕራፍ አንድ.....	1
ቤተሰብ.....	1
ምዕራፍ ሁለት.....	23
ቤት.....	23
ምዕራፍ ሶስት.....	44
ትምህርት ቤት.....	44
ምዕራፍ አራት.....	62
ጓደኞቹ.....	62
ምዕራፍ አምስት.....	99
ተክሎች.....	99
ምዕራፍ ሰድስት.....	100
የመንገድ ደህንነት.....	100
ምዕራፍ ሰባት.....	113
ተረት.....	113
ምዕራፍ ስምንት.....	126
ምግብ.....	126
ምዕራፍ ዘጠኝ.....	137
የግል ንፅህና አጠባበቅ.....	137
ምዕራፍ አስር.....	151
የቤት እንስሳት.....	151
ዋቢ መጻሕፍት.....	163
ቃላት ከነፍቻቸው.....	165
የአማርኛ የፊደል ገበታ.....	166
የኢትዮጵያ ቁጥሮች.....	167

• መግቢያ

ይህ መፅሐፍ አማርኛ ቋንቋን በመጀመሪያ ቋንቋነት ለሚማሩ በደቡብ ክልል የሚገኙ የ፩(1)ኛ ክፍል ተማሪዎች የተዘጋጀ ነው። በዚህ መፅሐፍ የሚማሩ ተማሪዎች በቋንቋው የማዳመጥ፣ የመናገር፣ የማንበብ እና የመፃፍ ክህሎታቸውን እንዲያዳብሩ ታሰቦ የተዘጋጀ የመጀመሪያ ቋንቋ ሥርዓተ ትምህርት አካል ነው። የሚከተሉትን መሰረታዊ ጉዳዮችም አካቷል። ተማሪዎች ስዕሎችን በመመልከትና ተረቶችን(ታሪኮችን) በማዳመጥ የማዳመጥና የመናገር ክህላቸውን እንዲያዳብሩ የሚረዱ መልመጃዎችን ይዟል። ያዳመጡትን ደግሞ በንግግርም ሆነ በፅሁፍ በግልፅ ቋንቋ መናገርና መፃፍ እንዲችሉ የሚረዱ መለማመጃዎችን አካቷል። ተማሪዎች የቋንቋው ተተኪሪ ፊደላት የሚወክሏቸውን ድምፆች በመፃፍ፣ ተተኪሪ ፊደላትን በተገቢው የፊደላት አሰዳደር በመጠቀም አዳዲስ ቃላትን እንዲማሩ ሆኖ ቀርቧል።

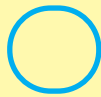
ተማሪዎች የተለመዱ ቃላትን ሲያዳምጡና ሲያነቡ የተዘውታሪ ቃላቱን ፍቺ አብረው መማር አለባቸው። በዚህም የሚያዳምጡትንና የሚያነቡትን ሀሳብ ይረዳሉ። የቃላት ዕውቀታቸውንም በማሳደግ ሐሳብን በንግግርና በፅሁፍ ይገልጻሉ። ተማሪዎች የተለያዩ ታሪኮችን(ተረቶችን) እና ሌሎች ፅሁፎችን አንብበው መረዳት

• ምክር ለወላጆች

ወድ የተማሪ ወላጆች(አሳዳጊዎች)

ልጆቻችን የቋንቋውን ትምህርት በአግባቡ ይገነዘቡ ዘንድ የእኛና የእርስዎ ጥምር እገዛ ያስፈልጋል፤ ስለሆነም ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ተግባራት ከግምት ውስጥ በማስገባት በቤት ውስጥ ልጅዎን ያግዙ፡፡

- ለልጆቻቸው የተለያዩ ታሪኮች፣ ተረቶች፣ ወዘተ ይነገሯቸው ወይም ያንብቡላቸው፡፡
- ለልጆቻቸው የነገሯቸውን ታሪክ(ተረት) መልሰው እንዲናገሩ ወይም እንዲተርኩ ያበረታቷቸው፡፡
- በተማሪ መፅሐፍ ላይ የቀረቡትን ምንባቦችና ተግባራት በየጊዜው እየተከታተሉ ያሰሯቸው፡፡
- ልጆቻቸው በራሳቸው ተነሳሽነት ተተኪሪ ፊደላትን እንዲለዩና ቃላት እንዲመሰርቱ ያበረታቷቸው፡፡ እንዲሁም ታሪኮችን እንዲያዳምጡ፣ እንዲናገሩ፣ እንዲያነቡና እንዲፅፉ ያበረታቷቸው፡፡
- ልጆቻቸው መምህሮቻቸው የሚሰጧቸውን ተግባራዊ ክንውኖች መተግበሪያ የሚሆኑ ቁሳቁሶች እና ሌሎችን በማሟላት የወላጅነት ግዴታዎን ይወጡ፡፡

| ምዕራፍ 1 |

ቤተሰብ

የምዕራፉ አላማዎች

ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፦

- ተዘውታሪ ቃላትን አዳምጣችሁ ትዘረዝራላችሁ፤
- ስለጽህፈት ጽንሰ ሃሳብ የቀረበውን ገለጻ አዳምጣችሁ ከጓደኞቻችሁ ጋር ትነጋገራላችሁ፤
- ተገቢ የሆነ የእርሳስና የእስክራብቶ አያያዝን ትማራላችሁ።
- በፊደል ገበታ ላይ ያሉትን ሆሄያት ቅርጽ ለይታችሁ ታነባላችሁ፤
- “በ” እና የ“ቀ” ሆሄያትን ከቤተሰቦቻቸው ትለያላችሁ።

ማዳመጥ

ተዘውታሪ ቃላት

እናት

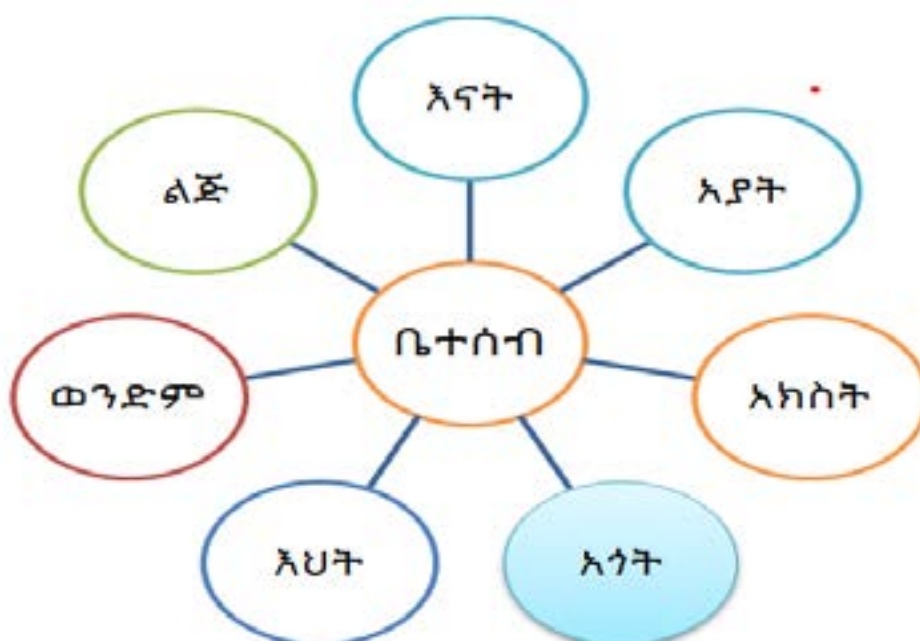
አባት

መናገር

መልመጃ

የሚከተሉትን የቤተሰብ አባላት ስያሜዎች መምህራችሁ በሚነግሯችሁ መሰረት መልሳችሁ ጥሩ።

አዳምጦ መናገር

ከጽህፈት ጽንሰ ሀሳብ ጋር የተያያዙ የተለመዱ ቃላትና ሀረጎችን ለይቶ መናገር

የፅህፈት ጽንሰ ሀሳብ

መልመጃ

1. ቀጥሎ ያሉትን የፅህፈት ፅንሰ ሀሳቦች ከንደኞቻችሁ ወይም ከቤተሰብ ጋር በመወያየት ስሩ።

1. ቋሚ መስመር

ቋሚ መስመር

ሀ. ቀጥሎ ባለው ክፍት ቦታ ቋሚ መስመርን ደጋግማችሁ ጻፉ።

---

2. አግድም መስመር

አግድም መስመር

ለ. ቀጥሎ ባለው ክፍት ቦታ አግድም መስመርን ደጋግማችሁ ጻፉ።

---

3. ስላች መስመር

ስላች መስመር

ሐ. ቀጥሎ ባለው ክፍት ቦታ ስላች መስመርን ደጋግማችሁ ጻፉ።

---

4. ግራ ቅንፍ

ግራ ቅንፍ

መ. ቀጥሎ ባለው ክፍት ቦታ ላይ ግራ ቅንፍን ደጋግማችሁ ጻፉ።

5. ቀኝ ቅንፍ

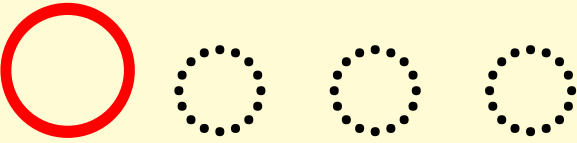
ቀኝ ቅንፍ

))))

ሠ. ቀጥሎ ባለው ክፍት ቦታ ላይ ቀኝ ቅንፍን ደጋግማችሁ ጻፉ።

6. ቀለበት

ቀለበት

ረ. ቀጥሎ ባለው ክፍት ቦታ ላይ የቀለበት ምልክትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

የተተኪሪ ፊደላትን ቅርፅ መለየት

1. ባለአንድ እግር ፊደላት

ቀ ተ ቸ ነ
ኘ የ ገ ፒ

2. ባለሁለት እግር ፊደላት

ለ ሰ ሸ ቦ አ ከ
ዘ ዠ ደ ጀ ጸ ቨ

3. ባለሶስት እግር ፊደላት

ጠ ጪ

4. እግር አልባ ፊደላት

መ ወ ዐ ፀ ሀ ፈ

መጻፍ

መልመጃ

1. ባለአንድ እግር ፊደላትን ጻፉ።

---

2. ባለሁለት እግር ፊደላትን ጻፉ።

---

3. ባለሶስት እግር ፊደላትን ጻፉ።

---

4. እግር አልባ ፊደላት

ማዳመጥ

በ “በ” እና በ “ቀ” ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ከምስል ጋር ማንበብ

በ

በሬ

ቀ

ቀበሮ

ቃላት

በ “በ” እና በ “ቀ” ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

በር

ቀባ

በሶ

ቀረ

መጻፍ

መልመጃ

1. የ “በ” ፊደልን ደጋግማችሁ ጻፉ።

---

2. “ቀ” ፊደልን ደጋግማችሁ ጻፉ።

---

3. “በ” እና “ቀ”ን መነሻ በማድረግ ቃል መስርቱ።

በ

ቀ

👉 በ “ቡ” እና በ “ቁ” ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ከምስል ጋር ማንበብ

ቡና

ቁራ

🔑 ቃላት

በ “ቡ” እና በ “ቁ” ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ቡቡ

ቁጣ

ቡጡ

ቁም

መልመጃ

1. የ “ቡ” ፊደልን ደጋግማችሁ ጻፉ።

---

2. የ “ቁ” ፊደልን ደጋግማችሁ ጻፉ።

---

3. “ቡ” እና “ቁ” ፊደላትን መነሻ ላይ በማድረግ ቃላት መስርቱ፡

ቡ

ቁ

○ ማዳመጥ

☞ “ቢ” እና “ቂ” ፊደላትን ከምስል ጋር ማንበብ

ቢ

ቂ

ቢራቢሮ

ቂጣ

🔑 ቃላት

በ “ቢ” እና በ “ቂ” ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ቢሮ

በቂ

ቀቢ

ቂጣ

መጻፍ

መልመጃ

1. የ “ቢ” ፊደልን ደጋግማችሁ ጻፉ፡፡

---

2. የ “ቂ” ፊደልን ደጋግማችሁ ጻፉ፡፡

---

3. “ቢ” እና “ቂ” ፊደላትን በቃል መነሻ ላይ በማድረግ ቃላትን ጻፉ፡፡

ቢ

ቂ

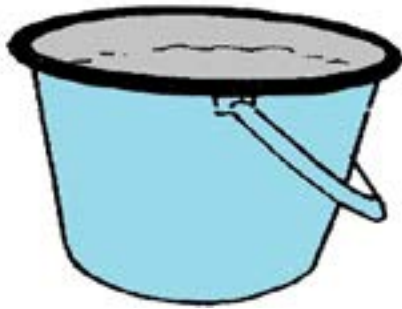

👉 "ባ" እና "ቃ" ፊደላትን ከምስል ጋር ማንበብ

ባ

ባልዲ

ቃ

ቃሪያ

🔑 ቃላት

በ "ባ" እና "ቃ" ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ፡፡

ባላ
ቃል

ባባ
በቃ

ካባ
ደቃ

መጻፍ

መልመጃ

1. የ "ባ" ፊደልን ደጋግማችሁ ጻፉ፡፡

---

2. የ "ቃ" ፊደልን ደጋግማችሁ ጻፉ፡፡

---

3. "ባ" እና "ቃ" ፊደላትን በቃል መነሻ ላይ በማድረግ ቃል ጻፉ፡

ባ

ቃ

ማዳመጥ

”ቤ” እና “ቁ” ፊደላትን ከምስል ጋር ማንበብ

ቤ

ቁ

ቤት

ቁስ

ቃላት

በ ”ቤ” እና “ቁ” ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ፡፡

ቤቢ

ሱቁ

ቅቤ

ሳቁ

ልቤ

ቁራ

መጻፍ

መልመጃ

1. “**ቤ**” ፊደልን ደጋግማችሁ ጻፉ።

---

2. “**ቁ**” ፊደልን ደጋግማችሁ ጻፉ።

---

3. “**ቤ**” እና “**ቁ**” ፊደላትን በመጠቀም ቃላት መስርቱ።

ቤ

ቁ

👉 "ብ" እና "ቅ" ፊደላትን ከምስል ጋር ማንበብ

ብ

ቅ

ብስኩት

ቅርጫት

👉 ቃላት

ብር
ቅል

ብላ
ቆቅ

ብቻ
ቅዳ

መጻፍ

መልመጃ

1. "ብ" ፊደልን ደጋግማችሁ ጻፉ።

---

2. "ቅ" ፊደልን ደጋግማችሁ ጻፉ።

---

3. "ብ" እና "ቅ" ፊደላትን በመጠቀም ቃላት መስርቱ።

ብ

ቅ

_____

_____

_____

_____

_____

_____

👉 "ሶ" እና "ቆ" ፊደላትን ከምስል ጋር ማንበብ

ሶ

ሶቲ

ቆ

ቆስጣ

🔑 ቃላት

ዳሶ

ቆሎ

ሶይ

ቆላ

ሸሶ

ስቆ

መጻፍ

መልመጃ

1. የ"ሶ" እና የ"ቆ"ን ፊደላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

---

2. የ"ሶ" እና የ"ቆ"ን ፊደላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

---

3. "ሶ" እና "ቆ" ፊደላትን በመጠቀም ቃላት መስርቱ።

ሶ = _____

ቆ = _____

መጻፍ

መልመጃ

ቀጥሎ ተዘበራርቀው የተቀመጡትን ፊደላት በቅደም ተከተል ፃፉ።

ቤ

ቡ

ባ

በ

ቦ

ብ

ቢ

ቄ

ቄ

ቃ

ቀ

ቆ

ቅ

ቂ

መልመጃ

በሚከተሉት ሆሄያት ቃላት ጻፉ።

ቤ = _____

ቀ = _____

ቡ = _____

ቄ = _____

ቢ = _____

ቂ = _____

ባ = _____

ቃ = _____

ቤ = _____

ቄ = _____

ብ = _____

ቅ = _____

ቦ = _____

ቆ = _____

ተተኪሪ ፊደላት

በ ቀ ቡ ቁ ቢ ቂ ባ ቃ
ቤ ቄ ብ ቅ ሶ ቆ

መልመጃ

1. ከ“ በ - ቀ” እስከ “ ሶ - ቆ” ያሉትን ፊደላት በክፍት ቦታው ደግማችሁ ዓፉ።

---

2. የተዘለሉ የ“በ”ን እና “ቀ”ን ፊደላት በትክክል አሟልታችሁ ዓፉ።

በ _____ ቤ _____
ቀ _____ ቅ _____

3. በምሳሌው መሰረት የተጓደለውን ፊደል አሟሉ።

ምሳሌ፡- ቡ ቁ

1. ቁ _____
2. _____ ሶ
3. ቃ _____
4. ብ _____
5. ቂ _____

4. ስዕሎቹ ከወከሉት የመጀመሪያ ፊደል ጋር አዛምዱ፡፡

በ

ቢ

ቂ

ባ

ቃ

ቤ

ቆ

የክለሳ ጥያቄዎች

1. የተጓደሉትን የ“በ” እና “ቀ” ዘር ሆሄያትን አሟልታችሁ ዓፋ።

በ _____ ባ _____
ቀ _____ ቂ _____ ቅ _____

2. የ“በ” እና “ቀ” ፊደል ዘሮችን መነሻ በማድረግ ቃል ጻፉ።

በ

ቀ

I ምዕራፍ 2 I

ቤት

የምዕራፉ ዓላማዎች

ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡-

- የሚነበብላችሁን ታሪክ በማዳመጥ መልዕክቱን ትናገራላችሁ፤
- በመኖሪያ ቤታችሁ ውስጥ ያሉ ቁሳቁሶችን ትናገራላችሁ፤
- አዳዲስ ሆሄዶችን ታነባላችሁ፤
- ባለሁለት ፊደል ቃላትን ትፀፋላችሁ፡፡

ማዳመጥ

መምህራችሁ የሚያነቡላችሁን ምንባብ አዳምጡና ጥያቄዎችን መልሱ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደልን ከምስል ጋር ማንበብ

ጠ

ጠርሙስ

መ

መጥረጊያ

ረ

ረከቦት

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ጠቡ

መጣ

ረሳ

ላጠ

ቆመ

ቀረ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ጡ

ሙ

ሩ

ጡሩንባ

ሙዝ

ሩጫ

ቆቶ ቃላት:-

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ጡት	ሙዝ	ሩቅ
ጡጦ	ሙቅ	ሩዝ

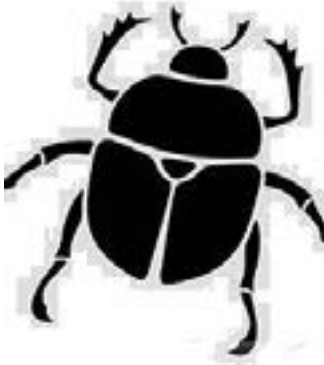

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ጠ

ጠንዚዛ

ሚ

ሚዛን

ሪ

ሪዝ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ቡጠ	ሚጡ	መሪ
ጠመ	ሚሚ	ሱሪ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ጣ

ማ

ራ

ጣሳ

ማንጎ

ራስ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ጣመ

ማር

ራራ

ጠጣ

ስማ

ሰራ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ጤ

ሜ

ሬ

ጤፍ

ሜዳ

ሬት

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ጤና

ስሜ

በሬ

ቢጤ

ሜዳ

ማሬ

መጻፍ

ከዚህ በታች በቀረበው ክፍት ቦታ ላይ ፊደላትን ደጋግማችሁ ጻፉ፡፡

ጤ - ጤና

.....
.....
.....

ሜ - ሜዳ

.....
.....
.....

ሬ - በሬ

.....
.....
.....

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ጥ

ም

ር

ጥንቅል

ምላስ

ርግብ

ቋንቋ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ጥም

ምሳ

ርቆ

ጥጥ

ስም

ጥር

ጥሬ

ምጥ

ማር

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ጠ

ሞ

ሮ

ጠጣ

ሞተርኋይክል

ሮጠ

ቆታ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ጠር	ሞቀ	ዶሮ
ጡጠ	ማሞ	ሽሮ
ፊጠ	ሞተ	መሮ

መጻፍ

መልመጃ

1. ከዚህ በታች ባለው ባዶ ቦታ “ጠ” አስከ “ጦ” የተጓደሉትን ሆሄያትን አሟልታችሁ ዓፉ።

ጠ _____ ጦ

2. ከዚህ በታች ባለው ባዶ ቦታ ከ“መ” እስከ “ሞ” ያሉትን የተጓደሉ ሆሄያት ዓፉ።

መ _____ ማ _____

3. ከዚህ በታች ባለው ባዶ ቦታ ከ“ረ” እስከ “ሮ” ያሉትን የተጓደሉ ሆሄያት ዓፉ።

ረ ሩ _____ ራ _____ ሮ

4. በተማራችሁ ፊደላት ባለ ሁለት ሆሄ ቃል ጻፉ።

ማዳመጥ

መምህራችሁ “አናጺው” በሚል ርዕስ የሚያነቡላችሁን ምንባብ እያዳመጣችሁ በመሀል የሚጠይቁችሁን ጥያቄዎች መልሱ።

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ደ

ተ

ፈ

ደብተር

ተራራ

ፈረስ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ደጅ

ተራ

ፈራ

ደማ

ሞተ

ፈታ

ንባብ

በተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ዱ

ቱ

ፋ

ዱባ

ቱቦ

ፋት

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ዱቤ

ጣቱ

ጠፋ

ዱላ

ቱባ

ስፋ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ዲሽ

ቲማቲም

ፊኛ

ቆታ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ዲላ

ቴዲ

ቦቲ

ቤቲ

ፊት

ሰፊ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ዳ

ዳቦ

ታ

ታንክ

ፋ

ፋኖስ

ቋ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ዳር

ቦታ

ፋቀ

ቀዳ

ታየ

ሰፋ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ዴ

ስንዴ

ቴ

ቴሌቪዥን

ፌ

ፌስታል

ቶታል

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቶታላትን ማንበብ

ሆዴ

ዳዴ

ቤቴ

ጣቴ

ፌጦ

ቡፌ

ማዳመጥ

የኛ ቤተሰብ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ድ

ድመት

ት

ትሪ

ፍ

ፍራፍሬ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ድድ

ድሮ

ትል

ጣት

ፍሬ

ፍም

ንባብ

☞ ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ደ

ደሮ

ቶ

ቶምቦላ

ፎ

ፎጣ

ቆቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ደቃ

መቶ

ፎቅ

ባዶ

ትቶ

ፎቶ

መልመጃ

1. ከዚህ በታች ባለው ባዶ ቦታ ከ “ ደ - ዶ ” የተጓደሉ ሆሄያት ፃፉ።

ደ   ዶ   _____   _____   ዴ   _____   _____

2. ከዚህ በታች ባለው ክፍት ቦታ ከ “ ተ - ቶ ” ያሉትን የተጓደሉ ሆሄያት ፃፉ።

ተ   _____   ቲ   _____   _____   ቶ   _____

3. ከዚህ በታች ባለው ባዶ ቦታ ከ “ ፈ - ፎ ” ያሉትን የተጓደሉ ሆሄያት ፃፉ።

ፈ   _____   _____   _____   _____   _____   ፎ

4. ከዚህ በታች ባለው ክፍት ቦታ በ “ ደ፤ ተ እና ፎ ”

ባለሁለት ሆሄ ቃል ፃፉ።

ደ

ተ

ፎ

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

🔒 ተዘውታሪ ቃላት

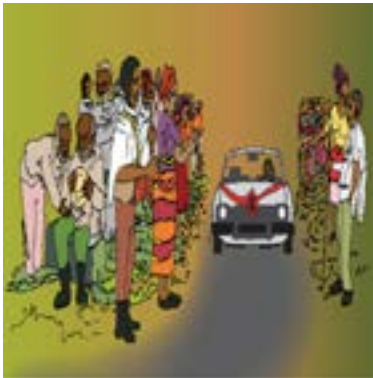
📖 ንባብ

👉 ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሰ

አ

ነ

ሰርግ

አምፖል

ነርስ

🔑 ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ሰራ

አፍ

ነቃ

ሰጠ

አየ

ነዳ

ንባብ

☞ ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሱ

ኡ

ኑ

ሱፍ

ኡኡ

ኑግ

☞ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ሱቅ

ኡፍ

ኑሮ

ረሱ

ኡኡ

ቀኑ

ንባብ

☞ ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሲ

ኢ

ኒ

ሲሚንቶ

ኢትዮጵያ

ኒያላ

☞ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ሲቃ

ኢሳ

ሰኒ

መሲ

ቡኒ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሳ

ኣ

ና

ሳሙና

ኣይን

ናና ከረሜላ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ሳር

ኣሳ

ናና

ሳፋ

ኣሃ

ፋና

ሳቅ

ኣሆ

ናማ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሴ

ኤ

ኔ

ሴት

ኤሊ

ዓይኔ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ሴት

ሴም

ሴራ

ሴኔ

ኤኔ

ቀኔ

ንባብ

☞ ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሰ

ኧ

ን

6

ሰድስት

☞ ቃላት

እንቁላል

ንስር አሞራ

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ሰም

እሱ

ንቂ

ሰር

እማ

ንብ

ንባብ

☞ ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሶ

ኦ

ኖ

ሶፋ

ኦሾሎኒ

ኖራ

☞ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማንበብ

ሶል

ኦና

ኖረ

በሶ

ኦሞ

መኖ

የምዕራፉ ማጠቃለያ

በዚህ ምዕራፍ አዳዲስ ፊደሎችን ተምራችኋል። የ “ጠ”፣ “መ”፣ “ረ”፣ “ደ”፣ “ተ”፣ “ፈ”፣ “ሰ”፣ “አ” እና “ነ” ፊደሎችን ከነዘራቸው ለይታችኋል። እነዚህን ፊደሎች ከስዕሉ ጋር በማዛመድ አይታችኋል። በተጨማሪም በፊደሎቹ ባለሁለት ሆኔ ቃል በመመስረት ተለማምዳችኋል።

የክለሳ ጥያቄዎች

ትዕዛዝ፡- በሚከተለው ሠንጠረዥ ውስጥ ተዘበራርቀው የገቡትን ሆኔያት በቅደም ተከተል አስተካክላችሁ ጻፉ።

ደ	ተ	ፈ	ና	ቶ	ኔ	ፍ
አ	ዱ	ቱ	ፋ	ፎ	ት	ከ
ነ	ኡ	ዲ	ቲ	ፊ	ኧ	ዶ
ዳ	ኑ	ኢ	ን	ኬ	ድ	ቱ
ዶ	ኒ	ፊ	ኣ	ዴ	ታ	ፋ

መልመጃ

ከዚህ በታች ባለው ባዶ ቦታ የተጓደሉትን የ“ሰ”፣ “ነ”፣ “ጠ”፣ “አ” እና “ደ” ዘሮች በማሟላት ጻፉ።

- ሰ _____ ሴ _____
- ነ _____ ኒ _____ ን _____ ኖ _____
- ጠ _____ ጡ _____ ጢ _____
- አ _____ አ _____ አ _____ አ _____
- ደ _____ ዳ _____ ደ _____ ደ _____

I ምዕራፍ 3 I

ትምህርት ቤት

የምዕራፉ ዓላማዎች

ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡-

- ስዕልን በማየት ታሪኩን ትገምታላችሁ፤
- የሚነበብላችሁን ታሪክ በማዳመጥ መልዕክቱን ትገልጻላችሁ፤
- ከትምህርት ቤት ጋር የተገናኙ ተዘውታሪ ቃላትን ትለያላችሁ፤
- አዳዲስ ሆሜያትን ታነባላችሁ፤
- ባለሰዓት ሆሜ ቃላትን ትመሰርታላችሁ፤

ማዳመጥ

መምህራናችሁ የሚያነቡላችሁን ምንበብ አዳምጣችሁ ጥያቄዎችን መልሱ

ተዘውታሪ ቃላት

ንባብ

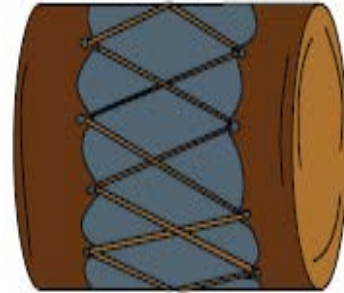

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ገ

ወ

ከ

ገመድ

ወንፊት

ከበሮ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል				ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
ገ	በ	ረ		ገበረ				ወፈረ	ወ	ፈ	ረ
ገ	በ	ፊ		ገበፊ				ከበረ	ከ	በ	ረ
ወ	ቀ	ጠ		ወቀጠ				ከበበ	ከ	በ	በ

መጻፍ

ከዚህ በታች በቀረበው ክፍት ቦታ በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ደጋግማችሁ ጻፉ፡፡

ወጠረ

ገለጠ

ከሰረ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ጉ

ወ

ኩ

ወ

ጉሬዛ

ወ

ኩባያ

ቆቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል				ማጣመር			
ጉ	ማ	ሬ	ጉማሬ	ተወት	ተ	ወ	ት
ጉ	በ	ት	ጉበት	ኩርሲ	ኩ	ር	ሲ
ጉ	ተ	ታ	ጉተታ	ኩምቢ	ኩ	ም	ቢ

መጻፍ

ከዚህ በታች በቀረበው ክፍት ቦታ በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

ጉበት

ወርጭ

ኩምቢ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ጊ

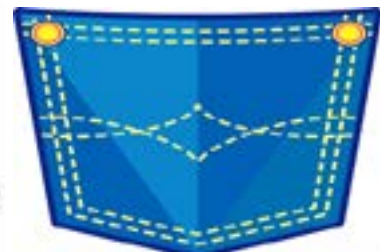
ጊታር

ዊ

ዊልቸር

ኪ

ኪስ

ቆቶ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል				ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
ጊ	ታ	ር		ጊ	ታ	ር		አ	ዊ	ኪ	ዊ
ታ	ዳ	ጊ		ታ	ዳ	ጊ		ኪ	ሳ	ራ	ራ
ሰ	ዋ	ዊ		ሰ	ዋ	ዊ		ማ	ራ	ኪ	ኪ

መጻፍ

ከዚህ በታች በቀረበው ክፍት ቦታ በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

ጊታር

ሰዋዊ

ኪሳራ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ጋ

ጋሪ

ዋ

ዋርካ

ካ

ካልሲ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
ዋ	ር	ካ	ዋርካ	ካርታ	ካ	ር	ታ
ካ	ው	ያ	ካውያ	ዋንዛ	ዋ	ን	ዛ
ጋ	ወ	ን	ጋወን	በረካ	በ	ረ	ካ

መጻፍ

ከዚህ በታች በቀረበው ክፍት ቦታ በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

ጋቢና

.....

.....

.....

ዋርካ

.....

.....

.....

ካርታ

.....

.....

.....

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ኔ

ኔጥ

ዋ

ኸዋኸዋ

ኬ

ኬክ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል			ማጣመር	ማጣመር	መነጠል		
ሰ	ር	ኔ	ሰርኔ	ትኬት	ት	ኬ	ት
ከ	ል	ኔ	ከልኔ	ሰልኬ	ሰ	ል	ኬ

መጻፍ

ከዚህ በታች በቀረበው ክፍት ቦታ በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

ሰርኔ

.....
.....
.....

ትኬት

.....
.....
.....

ኬኸ

.....
.....
.....

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ግ

ው

ክ

ግመል

ውሻ

ክብሪት

ቆታ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል				ማጣመር			
ግ	ን	ብ	ግንብ	ውሰድ	ው	ሰ	ድ
ግ	ን	ድ	ግንድ	ክብር	ክ	ብ	ር
ስ	ው	ር	ስውር	ክራር	ክ	ራ	ር

መጻፍ

ከዚህ በታች በቀረበው ክፍት ቦታ በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

ግንብ

ነውር

ክንድ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ኀ

ከ

ዎ

ኀማ

ከፍያ

ዶሮዎች

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል			ማጣመር	ማጣመር	መነጠል		
ኀ	በ	ዝ	ኀበዝ	ሰዎች	ሰ	ዎ	ች
ኀ	በ	ጠ	ኀበጠ	ከከብ	ከ	ከ	ብ
ኀ	ረ	ሰ	ኀረሰ	ከሌታ	ከ	ሌ	ታ

መጻፍ

ከዚህ በታች በቀረበው ክፍት ቦታ በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

ኀ

ዎ

ከ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

መልመጃ

1.በ “ጎ፣ዎ እና ኮ” ፊደላት የተመሰረቱ ባለሶስት ሆኔ ቃል ጻፉ።

2. የተጓደሉትን ፊደላት በማሟላት ቃል መስርቱ።

1. ገ__ድ
2. ከ__ሮ
3. __ንድ
4. __ሮሮ
5. ኩራ__

ማዳመጥ

“አርፋጽ ተማሪ” በሚል ርዕስ መምህራችሁ የሚያነቡላችሁን ምንባብ እያዳመጣችሁ ጥያቄን መልሱ።

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ዘ

ለ

የ

ዘንቢል

ለካ

የለየ

ቆቶ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
ዘ	ፈ	ነ	ዘፈነ	ለበሰ	ለ	በ	ሰ
ዘ	መ	ረ	ዘመረ	ለቀመ	ለ	ቀ	መ
ዘ	ገ	የ	ዘገየ	የቆየ	የ	ቆ	የ

መጻፍ

መልመጃ

ከዚህ በታች በቀረበው ክፍት ቦታ በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

ዘመረ

ነጠለ

የካቲት

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ንባብ

☞ ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንባብ

ዙ

ሉ

ዩ

ዙፋን

ሉሲ

ዩኒፎርም

☞ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል				ማጣመር			
አ	ገ	ዙ	አገዙ	ቀለሉ	ቀ	ለ	ሉ
ዙ	ሪ	ያ	ዙሪያ	በከሉ	በ	ከ	ሉ
ታ	ረ	ዙ	ታረዙ	ዘለሉ	ዘ	ለ	ሉ

መጻፍ

ከዚህ በታች በቀረበው ክፍት ቦታ በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

ዙሪ

ቆለሉ

ለዩ

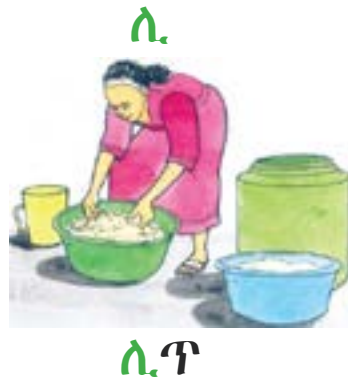
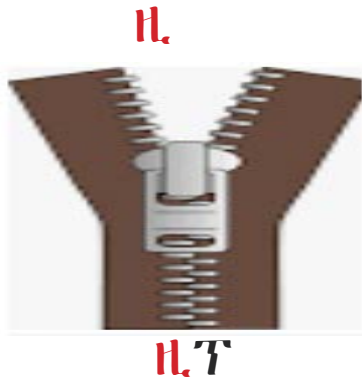
.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

 ንባብ

 ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

 ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
እ	ዚ	ያ	እዚያ	ኤሊ	ኤ	ሊ	
አ	ዚ	ዛ	መዚቃ	ብዪ	ብ	ዪ	
ታ	ረ	ዙ	አዚዛ	አሊ	አ	ሊ	

 መጻፍ

ከዚህ በታች በቀረበው ክፍት ቦታ በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

መዚቃ	ኤሊ	ብዪ
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንባብ

ዛ

ዛፍ

ላ

ላም

ያ

ያሬድ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል	ማጣመር	ማጣመር	መነጠል
ፈ ዛ ዛ	ፈዛዛ	ዋ ል ያ	ዋ ል ያ
ዛ ተ	ዛተ	ሸ ክ ላ	ሸ ክ ላ
አ ያ ት	አያት	ቃ ላ ት	ቃ ላ ት

መጻፍ

ከዚህ በታች በቀረበው ክፍት ቦታ በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

ፈዛዛ

.....
.....
.....

ቃላት

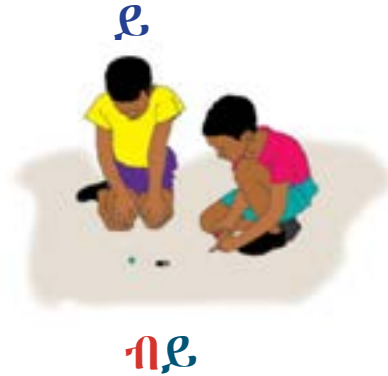
.....
.....
.....

አያት

.....
.....
.....

📖 ንባብ

👉 ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

🔑 ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል	ማጣመር	ማጣመር	መነጠል
ዝ ሆ ን	ዝሆን	ልብስ	ል ብ ስ
ዝ ር ግ	ዝርግ	ልባም	ል ባ ም
ዝ ላ ይ	ዝላይ	በላይ	በ ላ ይ

✍ መጻፍ

ከዚህ በታች በቀረበው ክፍት ቦታ በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ደጋግማችሁ ጻፉ።

ዝርያ	ልብስ	መላይ
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ንባብ

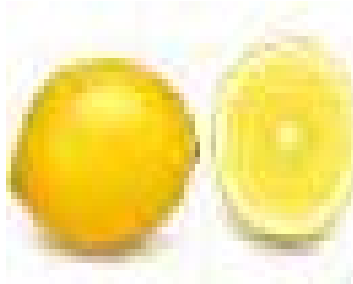
ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ዞ

አዞ

ሎ

ሎሚ

ዮ

ዮዲት

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል	ማጣመር		ማጣመር	መነጠል
አ ዞ ረ	አዞረ		በቆሎ	በ ቆ ሎ
ዮ ዲ ት	ዮዲት		መለሎ	መ ለ ሎ

መጻፍ

ትዕዛዝ:- ከዚህ በታች ባለው ባዶ ቦታ የተጓደሉትን

“ነ”፣ “ጠ”፣ “አ” እና “ደ” ዘሮች በማሟላት ያፉ።

1. ሰ	_____	_____	_____	ሴ	_____	_____
2. ነ	_____	ኒ	_____	_____	ን	ኖ
3. ጠ	ጠ	_____	_____	_____	_____	ጠ
4. አ	_____	_____	_____	_____	_____	ኦ
5. ደ	_____	_____	ዳ	_____	_____	_____

የክለሳ ጥያቄዎች

ትዕዛዝ:- ከዚህ በታች ባለው ባዶ ቦታ የተጓደሉትን የ “ገ፣ ወ፣ ከ፣ ዘ፣ ለ፣ እና የ” ፊደል ዘሮችን በማሟላት ጻፉ።

1. ገ	_____	ጊ	_____	ግ	_____
2. _____	ወ	ደ	_____	ወ	_____
3. _____	_____	ከ	ካ	_____	ክ
4. ዘ	_____	_____	ዛ	ዘ	_____
5. _____	ሉ	_____	_____	ሌ	ሎ
6. የ	_____	_____	ያ	_____	ይ

I ምዕራፍ 4 I

ንደኛሞቹ

የምዕራፉ ዓላማዎች

ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡-

- ያዳመጣችሁትን ምንባብ መልእክት ትናገራላች
- ስዕልን በማየት ታሪክን ትገምታላችሁ፤
- ተዘውታሪ ቃላትን ትለያላችሁ፤
- ለተለመዱ ቃላት ፍቺ ትሰጣላችሁ፤
- አዲዲስ ሆሄያትን ወይም ድምፆችን ታነባላችሁ፡፡

ማዳመጥ

መምህራችሁ የሚያነቡላችሁን ምንበብ አዳምጣችሁ ጥያቄዎችን መልሱ

ተዘውታሪ ቃላት

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ኘ

ዋኘ

ጨ

ጨረቃ

ቸ

ቸኮሌት

ቋ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
አ	ገ	ኘ	አገኘ	ተመኘ	ተ	መ	ኘ
ጨ	ር	ቅ	ጨርቅ	ጨመረ	ጨ	መ	ረ
ቸ	ኮ	ለ	ቸኮለ	ቸለለ	ቸ	ለ	ለ

ንባብ

በተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ኙ

ጩ

ቹ

ተኙ

ጩሉሌ

ቁ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን መነጠልና ማጣመር፡፡

መነጠል ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
አ	ገ	ኙ	አገኙ	ተመኙ	ተ	መ	ኙ
ጫ	ጩ	ት	ጫጩት	ጩኸት	ጩ	ኸ	ት
ሰ	ለ	ቹ	ሰለቹ	ሰለቹ	ሰ	ለ	ቹ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ኘ

ጎብኚ

ጨ

ጨ

ቼ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን መነጠልና ማጣመር።

መነጠል ማጣመር

አ ጥ ኘ አጥኘ

አ ው ጨ አውጨ

አ መ ቼ አመቼ

ማጣመር መነጠል

ጎብኚ ጎ ብ ኘ

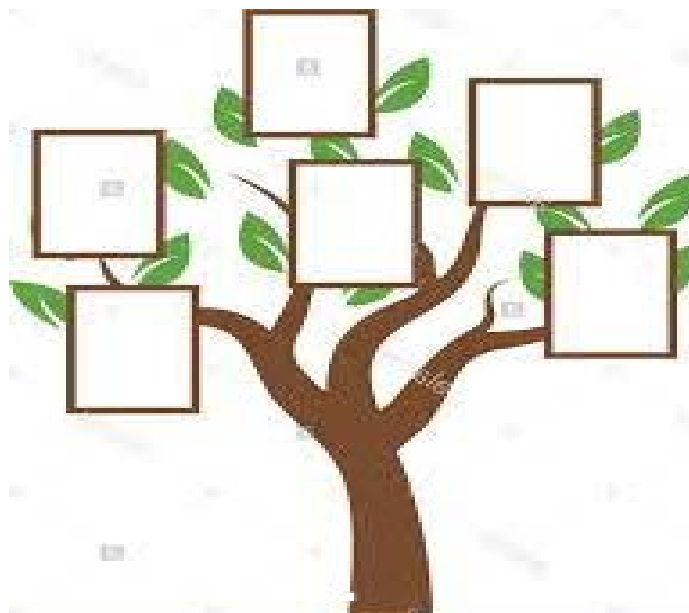
አንቼ አ ን ቼ

አምጨ አ ም ጨ

መጻፍ

በሚከተለው የዛፍ ስዕል ላይ በሚገኙት ሳጥኖች ውስጥ የቤተሰብ ስሞችን ጻፉ።

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ኛ

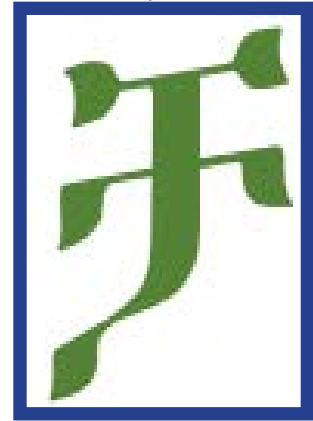
ተኛ

ጫ

ጫጩት

ቻ

ቻው

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን መነጠልና ማጣመር፡፡

መነጠል ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
በ	ረ	ኛ	በረኛ	ዋንጫ	ዋ	ን	ጫ
መ	ፍ	ጫ	መፍጫ	ዘበኛ	ዘ	በ	ኛ
መ	ፍ	ቻ	መፍቻ	ገልቻ	ገ	ል	ቻ

ንባብ

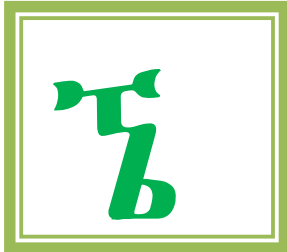

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ኘ

ጨ

ቼ

ኘ

ቅንጨ

ቼቼ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን መነጠልና ማጣመር።

መነጠል ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
ወ	ስ	ኘ	ወስኘ	መጥጨ	መ	ጥ	ጨ
በ	ት	ኘ	በትኘ	ተናኘ	ተ	ና	ኘ
ቅ	ን	ጨ	ቅንጨ	ተኝቼ	ተ	ኝ	ቼ

መጻፍ

ትዕዛዝ፡- በሚከተለው ክፍት ቦታ ላይ ተተኪሪ ፊደሎችን ደጋግማችሁ ጻፉ።

ኘ - ኘ ....

ጨ - ጨ ....

ቼ - ቼ ....

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ኝ

ስንኝ

ጭ

ጭራ

ኝ

ኝግኝ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን መነጠልና ማጣመር።

መነጠል			ማጣመር	ማጣመር መነጠል		
ስ	ን	ኝ	ስንኝ	ኩፍኝ	ኩ	ፍ ኝ
ጭ	ፈ	ራ	ጭፈራ	ጭልፋ	ጭ	ል ፋ
ኝ	ሎ	ታ	ኝሎታ	ድንኝ	ድ	ን ኝ

መጻፍ

መልመጃ

በተሰጡት ሆሄያት ባለሰስት ሆሄ ቃላት መስርቱ።

ጨ	+	መ	+	ረ	⇒	ጨመረ
		ረ		ቃ		ጨረቃ
		ር		ቅ		
		በ		ጠ		
		ለ		ጠ		
		ፈ		ረ		
		ረ		ሰ		

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ኞ

ኞ

ጮ

ጮማ

ቾ

ቾክ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን መነጠልና ማጣመር።

መነጠል	ማጣመር	ማጣመር	መነጠል
ም ኞ ት	ምኞት	ዳኞች	ዳ ኞ ች
መ ጮ ህ	መጮህ	ሯጮች	ሯ ጮ ች
ም ቾ ት	ምቾት	ቾክ	ቾ ክ

መጻፍ

መልመጃ

1. በምሳሌው መሰረት በሰንጠረዥ ውስጥ ባሉት ፊደሎች ባለሶስት ሆኔ ቃል መስርቱ።

በ	ተ	ት	ኘ	ራ
ጫ	ረ	ጭ	መ	ቻ
ኘ	ፈ	ዘ	ባ	ጨ

ምሳሌ፡-

1. በረኛ

2. ጫጨት

2. በምሳሌው መሠረት እስካሁን በተማራችኋቸው ፊደላት ባለሶስት ሆኔ ቃል መስርቱ።

ምሳሌ፡-

ቀ ጩ ጩ = ቀጩጩ

ጩ ረ ር = ጩረር

ማዳመጥ

መምህራችሁ የሚያነቡላችሁ ምንባብ እያዳመጣችሁ ጥያቄዎችን መልሱ።

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንባብ

ሀ

ሀውልት

ዐ

ዐይን

ጀ

ጀብና

ቆጥቶ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን መነጠልና ማጣመር።

መነጠል ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
ሀ	ብ	ት	ሀብት	ዐይን	ዐ	ይ	ን
ሀ	ሳ	ብ	ሀሳብ	ጀርባ	ጀ	ር	ባ
ዐ	ል	ቦ	ዐልቦ	ጀልባ	ጀ	ል	ባ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሁ

ዑ

ጁ

ሁለት

ዑደት

ጁስ

ቆይታ ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን መነጠልና ማጣመር።

መነጠል ማጣመር		ማጣመር መነጠል	
ሁ	ለ ት	ሁኔታ	ሁ ኔ ታ
ዑ	ደ ት	ዑመር	ዑ መ ር
ፈ	ራ ጁ	ወዳጅ	ወ ዳ ጁ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሂ

ሂጽብ

ዒ

ዒላማ

ጂ

ጂንስ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን መነጠልና ማጣመር፡፡

መነጠል ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
ሂ	ሳ	ብ	ሂሳብ	ሂሩት	ሂ	ሩ	ት
ዒ	ላ	ማ	ዒላማ	ነዒማ	ነ	ዒ	ማ
ጂ	ን	ስ	ጂንስ	ጂንካ	ጂ	ን	ካ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሃ

ሃምሳ

ዓ

ዓሳ

ጃ

ጃርት

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን መነጠልና ማጣመር፡፡

መነጠል ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
ሃ	ም	ሳ	ሃምሳ	ው	ሃ	ው	ሃ
ዓ	ላ	ማ	ዓላማ	ዓር	ማ	ዓ	ር
ጃ	ኬ	ት	ጃኬት	ጃር	ት	ጃ	ር

መጻፍ

መልመጃ

በሚከተሉት ክፍት ቦታዎች ላይ ተተኪሪ ፊደሎችን ደጋግማችሁ ጻፉ፡፡

ሀ - ሃ .....

ዐ - ዓ .....

ጀ - ጃ .....

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሄ

ዔ

ጄ

ዔሊ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን መነጠልና ማጣመር።

መነጠል ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
ሄ	ዋ	ን	ሄዋን	ሄለን	ሄ	ለ	ን
ጉ	ባ	ዔ	ጉባዔ	ሱባዔ	ሱ	ባ	ዔ
ወ	ዳ	ጄ	ወዳጄ	ጋርጄ	ጋ	ር	ጄ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሀ

ሀጻን

ዕ

ዕጣን

ጅ

ጅራፍ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን መነጠልና ማጣመር።

መነጠል ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
ሀ	ን	ፃ	ሀንፃ	ሀዝብ	ሀ	ዝ	ብ
ዕ	ለ	ት	ዕለት	ዕንቁ	ዕ	ን	ቁ
ጅ	ራ	ት	ጅራት	ጅማት	ጅ	ማ	ት

የቃላት ፍቺ

መልመጃ

የሚከተሉትን የተለመዱ ቃላት ፍቺ ጻፉ።

- በላ = _____
- ሄደ = _____
- ተኛ = _____
- ተነሳ = _____
- ቀየረ = _____
- ቀመሰ = _____
- ነገረ = _____

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሆ

ሆድ

ዖ

ጣዖት

ጀ

ጀግ

ቃላት

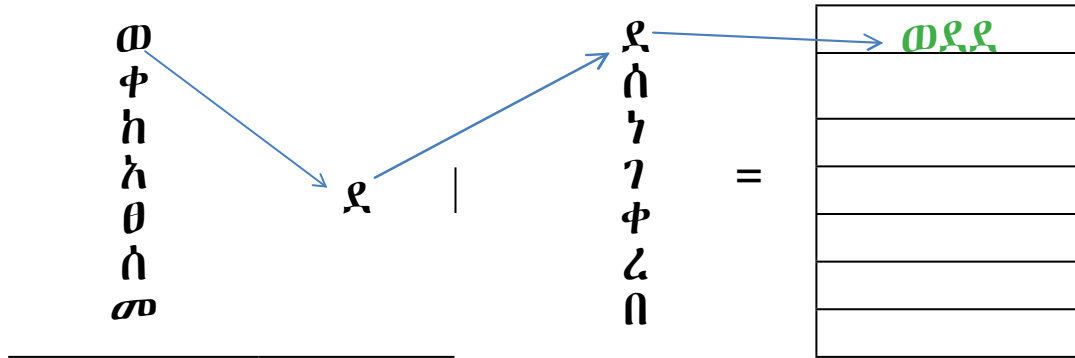
በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን መነጠልና ማጣመር፡፡

መነጠል			ማጣመር			ማጣመር			መነጠል		
ሆ	ዳ	ም	ሆዳም	ሆ	ቴል	ሆ	ቴ	ል	ሆ	ቴል	ሆ
ሳ	ዖ	ል	ሳዖል	ሳ	ናዖድ	ና	ዖ	ድ	ና	ናዖድ	ና
ጀ	ን	ያ	ጀንያ	ጀ	ቆንጀ	ቆ	ን	ጀ	ቆ	ቆንጀ	ቆ

መልመጃ

የሚከተሉትን ሆሄያት በማዛመድ ባለሶስት ሆሄ ቃላትን በምሳሌው መሰረት መስርቱ።

የክለሳ ጥያቄዎች

1. የ “ኘ፣ ጨ፣ ቸ፣ ሀ፣ ዐ እና ጀ” ፊደል ዘሮችን ጻፉ?

ኘ	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
ጨ	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
ቸ	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
ሀ	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
ዐ	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
ጀ	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____

2. በማጣመር የቀረቡትን ባለሶስት ሆሄ ቃላት በመነጣጠል ጻፉ?

ማጣመር	መነጣጠል
ቁንጮ	
ርችት	
በረኛ	

3. ተነጣጥለው የቀረቡትን ባለሰነድ ሆኔ ቃላት በማጣመር ጻፉ?

መነጠል	ማጣመር
መ ሆ ን	
ዓ ላ ማ	
ጂ ግ ራ	

4. ለሚከተሉት የተለመዱ ቃላት ፍቺ ስጡ።

ሀ. ተራመደ = _____

ለ. አየ = _____

ሐ. ቸኮለ = _____

መ. ጨመረ = _____

ሠ. ጠላ = _____

I ምዕራፍ 5 I

ተክሎች

የምዕራፉ ዓላማዎች

ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡-

- ያዳመጣችሁትን ምንባብ መልዕክት ትናገራላችሁ፤
- ፊደላትን ትለያላችሁ፤
- ሆሄያትን ታዛምዳላችሁ፤
- በቃል ውስጥ ያሉ ድምፆችን በማጣመርና በመነጠል ታነባላችሁ፤
- ነጠላ ዐረፍተ ነገሮችን ትጽፋላችሁ፤
- ለተለመዱ ቃላት ፍቺ ትሰጣላችሁ፡፡

ማዳመጥ

የተክሎች ጥቅም

መምህራችሁ የሚያነቡላችሁን ምንባብ እያዳመጣችሁ ጥያቄዎችን መልሱ፡፡

ተዘውታሪ ቃላት

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሸ

ፀ

ዠ

ሸሚዝ

ፀሐይ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
ሸ	መ	ተ	ሸመተ	ሸለለ	ሸ	ለ	ለ
ፀ	ሎ	ት	ፀሎት	ፀፀት	ፀ	ፀ	ት
ቅ	ዠ	ት	ቅዠት	ቃዠች	ቃ	ዠ	ች

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሹ

ሹሩባ

ፀ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሺ

ዒ

ገር

ሺ

ዒም

ቆይታ

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቆይታን ማጣመርና መነጠል

መነጠል ማጣመር				ማጣመር መነጠል			
ሺ	በ	ሺ	ሺበሺ	ልበሺ	ል	በ	ሺ
አ	ና	ዒ	አናዒ	ቀራዒ	ቀ	ራ	ዒ
ተ	ገ	ገር	ተገገር	ያገር	ያ	ገር	

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሻ

ሻይ

ፃ

ፃፈ

ዣ

ዣንጥላ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል				ማጣመር			
ሻ	ን	ጣ		ሻንጣ			
ህ	ን	ፃ		ህንፃ			
ግ	ብ	ዣ		ግብዣ			
ማጣመር				መነጠል			
ሻማ	ሻ	ማ					
ቀረፃ	ቀ	ረ	ፃ				
መያዣ	መ	ያ	ዣ				

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሼ

ዒ

ጌ

ሼኪ

ተክጌ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል			ማጣመር	ማጣመር መነጠል		
ለ	ብ	ሼ	ለብሼ	ደርሼ	ደ	ር ሼ
ድ	ም	ዒ	ድምዒ	ቅላዒ	ቅ	ላ ዒ
ፈ	ዝ	ጌ	ፈዝጌ	ተክጌ	ተ	ክጌ

መጻፍ

መልመጃ

1. በሚከተለው ክፍት ቦታ ላይ ተተኪሪ ፊደሎችን ደጋግማችሁ ጻፉ፡፡

ሸ - ሼ ..... .

ዠ - ጌ ..... .

ፀ - ዒ ..... .

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሽማግሌ

ፅዳት

ተጋባዥ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል		ማጣመር		ማጣመር		መነጠል	
ሽ	በ	ት	ሽበት	አቡሽ	አ	ቡ	ሽ
ፅ	ዳ	ት	ፅዳት	ፅዮን	ፅ	ዮ	ን
ጋ	ባ	ዥ	ጋባዥ	አዛዥ	አ	ዛ	ዥ

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ሾ

ሾላ

ፆ

ገረ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል				ማጣመር			
ሺ	በ	ሺ	ሾርባ	እርሾ	ል	በ	ሺ
አ	ና	ዒ	ፆመች	ቀርፆ	ቀ	ራ	ዒ

መጻፍ

ትዕዛዝ:- በሚከተሉት ሠንጠረዦች ውስጥ ያሉትን ፊደላት በማቀናጀት ቃላት መስርቱ።

ወ	ተ	ት
ቀ	ማ	
ሳ	ሪ	ስ

ምሳሌ:-

1. ወተት	3. ሳማት	5. ወቀሳ
2. ቀማ	4. ተማሪ	

	↓			↓			
→	ቅ	ጣ	ት		ስ	ጠ	
	ር		ሁ	→	ጥ	ል	ፍ
	ጫ	ጨ	ት		ጥ	ፍ	ር

- _____
- _____
- _____
- _____

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

ማዳመጥ

ችግኝ መትከል

መምህራችሁ “ችግኝ መትከል” በሚል ርዕስ የሚያስደምጧችሁን ምንባብ እያዳመጣችሁ ጥያቄዎችን መልሱ...

ቅድመ ማዳመጥ ጥያቄዎች

1. ስዕሉን በመመልከት ስለምን የምታዳምጡ መስላችኋል?
2. ችግኝ መትከል ጥቅሙ ምንድን ነው?

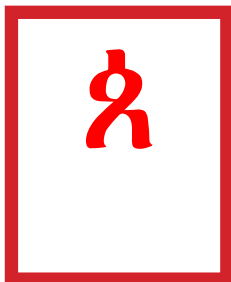

ንባብ

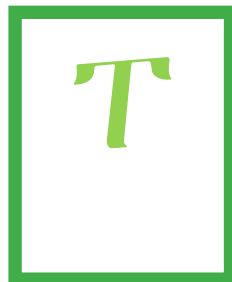

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

አ

ፐ

ኸ

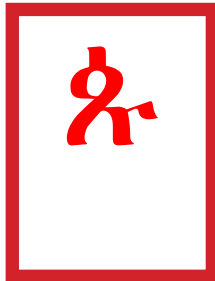

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

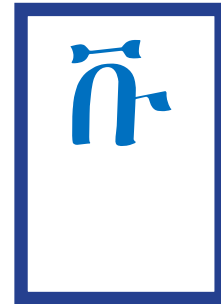
ቆ

ፑ

ቸ

ፑል

መጻፍ

መልመጃ

በምሳሌው መሠረት ነጠላ አረፍተ ነገሮችን ጻፉ።

ምሳሌ፡-

1. ማርሽት ሾርባ ጠጣች።
2. እያሱ እርሳስ ቀረፀ።
3. ተማሪዎች ችግኝ ተከሉ።

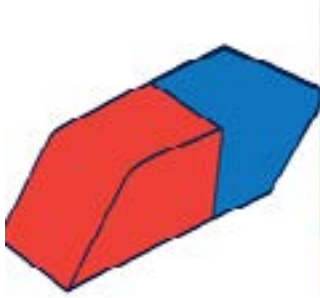

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ጸ

ላጸስ

ፒ

ፒኮክ

ቪ

ቪላ

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል			ማጣመር	ማጣመር			መነጠል
ፒ	ያ	ሳ	ፒያሳ	ላጸስ	ላ	ጸ	ስ
ፒ	ን	ሳ	ፒንሳ	ፒያኖ	ፒ	ያ	ኖ
ቪ	ዛ		ቪዛ	ቪዲዮ	ቪ	ዲ	ዮ

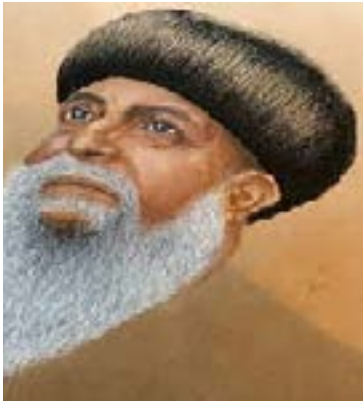

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ጳ

ጳጳስ

ፓ

ፓፓያ

ቫ

ቫዬሊን

ቃላት

በተተኪሪ ፊደላት የተመሰረቱ ቃላትን ማጣመርና መነጠል

መነጠል			ማጣመር	ማጣመር			መነጠል
ጳ	ጉ	ሜ	ጳጉሜ	ፓስቲ	ፓ	ስ	ቲ
ፓ	ር	ክ	ፓርክ	ቫኔላ	ቫ	ኔ	ላ

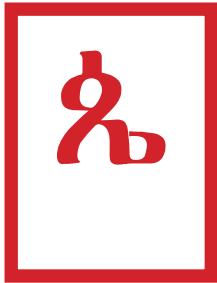

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ጴ

ፔ

ፔርሙስ

ቼ

ቼሎ

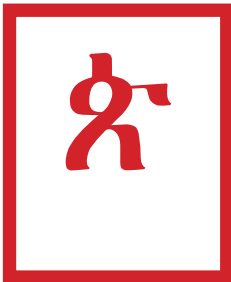

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ጵ

ፕ

ፕላኔት

ቸ

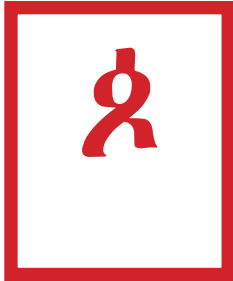

ንባብ

ተተኪሪ ፊደል ከምስል ጋር ማንበብ

ጸ

ፖ

ፖሊስ

ቮ

ቮልስ

መጻፍ

መልመጃ

የተጓደሉትን ዐረፍተነገሮች አሟልታችሁ ጻፉ።

ደብተር

ተማሪ

ሱቅ

ፒያኖ

ፓፓያ

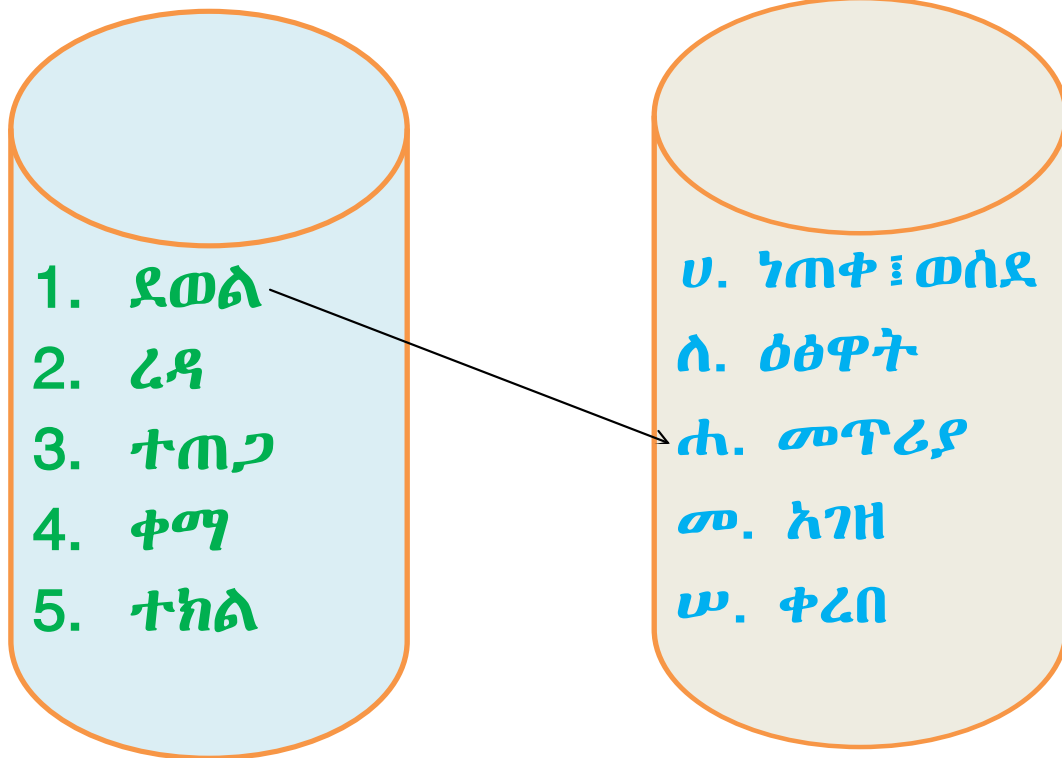
1. ኤልዳና _____ በላች።
2. ፋዓድ ጎበዝ _____ ነው።
3. ሕይወት _____ ገዛች።
4. ናታን _____ ሄደ።
5. ኪያ _____ መጫወት ይወዳል።

የቃላት ፍቺ

መልመጃ

በመጀመሪያው ብርጭቆ ውስጥ ያሉትን ቃላት በሁለተኛው ብርጭቆ ውስጥ ካሉት ፍቻቸው ጋር አዛምዱ፡፡

የክለሳ ጥያቄዎች

መልመጃ

በሳጥኑ ውስጥ ተዘበራርቀው የሚገኙትን ፊደላት በማጣመር ባለሶስት ሆኔ ቃል መስርቱ።

ፓ ቭ ኸ ሹ ስ ሾ ር ነ ላ ፀ
ል ከ ጉ መ ጺ ት እ ሻ ዛ

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____

I ምዕራፍ 6 I

የመንገድ ደህንነት

የምዕራፉ አላማዎች

ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡-

- ያዳመጣችሁትን ምንባብ መልዕክት ትናገራላችሁ፤
- ቃላት ትመሰርታላችሁ፤
- ከቃላት ላይ ቅጥያዎችን ትነጥላላችሁ፤
- አጫጭር ዐረፍተ ነገሮችን ትመሰርታላችሁ።

ማዳመጥ

“የትራፊክ ፖሊሲ ምክር”

“የትራፊክ ፖሊሲ ምክር” በሚል ርዕስ መምህራችሁ ሚያስደምጧችሁን ምንባብ አዳምጣችሁ ጥያቄዎችን መልሱ።

ቅድመ ማዳመጥ

1. ርዕሱንና ስዕሉን በማየት የተረዳችሁትን ተናገሩ።
2. የትራፊክ መብራት አገልግሎቱ ምን ይመስላችኋል?

አዳምጦ መናገር

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ባዳመጣችሁት ምንባብ መሰረት የያዙትን ሀሳብ ትክክል ከሆነ እውነት ካልሆነ ደግሞ ሐሰት በማለት በቃል መልሱ።

1. ቀይ መብራት ሲበራ እግረኛ ይሻገራል።
2. እግረኞች መንገድ ከማቋረጣቸው በፊት ግራና ቀኝ ማ አለባቸው።

ተዘውታሪ ቃላት

ትራፊክ ፖሊስ	የእግረኛ መሻገሪያ(ዜብራ)
የትራፊክ መብራት	ሰዎች(መንገድ ላይ የሚታዩ)
የአስፓልት መንገድ	መኪናዎች

ቋንቋ ቃላት

መነጠልና ማጣመር

መነጠል ማጣመር		ማጣመር መነጠል	
ወ ተ ት	ወተት	ወገን	ወ ገ ን
ው ዳ ሴ	ውዳሴ	ውርስ	ው ር ስ
ጫ ማ ዎ	ጫማዎ	ቤትዎ	ቤ ት ዎ

ንባብ

መልመጃ

መምህራችሁ በሚያነቡላችሁ መሰረት በጥንድ ሆናችሁ አንብቡ።

መንገድ ስናቋርጥ ቀኝና ግራ አቅጣጫን ማየት ይገባናል።

ልጆች ጨዋታ መጫወት ያስደስታቸዋል።

ወተት መጠጣት ጠንካራ ያደርጋል።

መጻፍ

መልመጃ

I. በሚከተሉት ሆሄያት ባለሶስት ሆሄ ቃል መስርቱ።

ወ = ወደደ ፣ ወርቅ ፣ ወንዝ

1. ወ = _____ ፣ _____ ፣ _____

2. ዋ = _____ ፣ _____ ፣ _____

3. ው = _____ ፣ _____ ፣ _____

4. ዎ = _____ ፣ _____ ፣ _____

II. የተጓደለውን ፊደል አሟሉ።

ፋና ____ = ፋናዬ

1. ____ ጤት

4. ____ ጣት

2. ____ ዋህ

5. ዳክ ____

3. ____ ሸት

ማዳመጥ

ከቤና ንደኞቹ

“ከቤና ንደኞቹ” በሚል ርዕስ መምህራችሁ የሚያነቡላችሁን ምንባብ አዳምጣችሁ ጥያቄዎችን መልሱ::

ቅድመ ማዳመጥ ጥያቄ

1. እናንተ ወደ ትምህርት ቤት ስትሄዱ መንገድ የምትሻገሩት እንዴት ነው?

አዳምጦ መናገር

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ባዳመጣችሁት ምንባብ መሰረት በቃል መልሱ ::

1. ሳምሶንና መሀመድ የፈጸሙት ተግባር ትክክል ነው ብላችሁ ታስባላችሁ? ለምን?

2. በመኪና መንገድ ላይ የምታቋርጡት እንዴት ነው?
3. እናንተስ እንደ ሳምሶን ጠንቃቆች ናችሁ? ወይስ እንደ ነሲፊን ዝንጉዎች ናችሁ?
4. ከምንባቡ የተረዳችሁትን መልዕክት ግለጹ።

ቃላት

መነጠልና ማጣመር

መነጠል	ማጣመር	ማጣመር	መነጠል
አ ዩ ት	አዩት	ይርጋ	ይ ር ጋ
ይ ሰ ማ	ይሰማ	ተለዩ	ተ ለ ዩ
የ ዋ ህ	የዋህ	ገላዬ	ገ ላ ዬ
ተ ራ ዩ	ተራዩ	የኔታ	የ ኔ ታ

መልመጃ

1. በምሳሌው መሠረት የመጨረሻ ድምዳሜ ተመሳሳይ የሆኑ ባለሶስት ሆኔ ቃላትን መስርቱ።

ምሳሌ:-

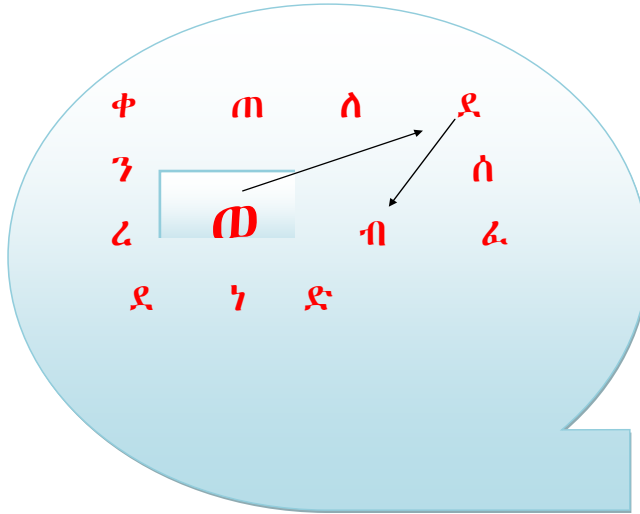
| ድ | =

1. ዘመድ   2. ገመድ   3. አመድ

ሀ. ጫ =	ለ. ት =
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
3. _____	3. _____

2. “ወ”ን መነሻ ላይ በማድረግ አራት ባለሶስት ሆኔ ቃል መስርቱ።

1. ወደብ

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

ቅጥያዎችን መለየት

መልመጃ

1. በሚከተሉት ቃላት ውስጥ ያሉ ቅጥያዎችን ለዩ።

ምሳሌ፡-

1. ተማሪዎች = ተማሪ + ዎች

2. መዘነች = መዘነ + ች

3. በሬዎች = በሬ + ዎች

4. ቀየረች = ቀየረ + ች

5. እቃዎች = እቃ + ዎች

6. ወደቀች = ወደቀ + ች

2. ቃላትን ከቅጥያዎች ጋር በማዛመድ ቃል መስርቱ።

1. ቦርሳ		1. <u>ቦርሳዎች</u>
2. ሰማ		2. _____
3. ጫማ		3. _____
4. ተክለ		4. _____
5. መኪና		5. _____
6. ወለደ		6. <u>ወለደች</u>

ንባብ:-

መልመጃ

የሚከተሉትን ዓረፍተ ነገሮች በቡድን ሆናችሁ ድምፃችሁን ከፍ አድርጋችሁ መምህራችሁ እንደሚያነቡት አንብቡ።

ምሳሌ:-

1. ሰላም መማር ትወዳለች።
2. አረንጓዴ ሲበራ መንገድ ተሻገሩ።
3. የግራ ጠርዝ መንገድ ይዛችሁ ተጓዙ።
4. መንገድ ስትሻገሩ የእግረኛን መንገድ ብቻ ተጠቀሙ።
5. የአባይ ወንዝ ተገደበ።
6. የህዳሴው ግድብ ኃይል ማመንጨት ጀመረ።

የቃላት ፍቺ

ለተለመዱ ቃላት ፍቺ መስጠት

ምሳሌ:-

1. ተማረ = አወቀ

3. አዘነ = ተከፋ

2. ህፃን = ልጅ፣ ታዳጊ

4. ላጲስ = ማጥፊያ

መልመጃ

ሀ. ለሚከተሉት ቃላት ፍቺ ስጡ።

1. ሰማ = _____

5. ብዙ = _____

2. መዘነ = _____

6. ንፁህ = _____

3. ቀየረ = _____

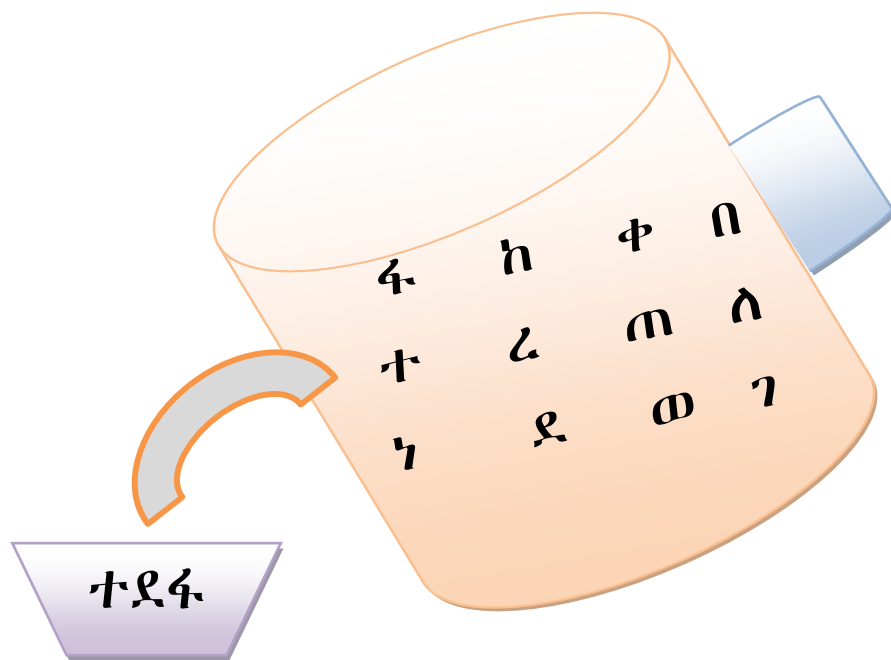
7. ጠርዘ = _____

4. ትንሽ = _____

መጻፍ

መልመጃ

ከብርጭቆው ውስጥ የሚገኙትን ሆሄያት በማጣመር ባለሶስት እና ባለሁለት ሆሄ ቃል መስርቱ።

ባለሁለት ሆሄ ቃላት	ባለሶስት ሆሄ ቃላት
ምሳሌ:- ፋፋ	ምሳሌ:- ተደፋ
	1.
	2.
	3.
	4.
	5.

ዐረፍተ ነገር

መልመጃ

በምሳሌው መሠረት በሳጥኑ ውስጥ ያሉትን ቃላት በማጣመር ዐረፍተ ነገር ጻፉ።

ሜላት	እርሳስ	በላ
ዑመር	ብስኩት	ሄደ
ናኦል	ወተት	ገዛች
ማህሌት	ትምህርት ቤት	ጠጣች
	ጭማቂ	

1.

ምሳሌ፡-

ሜላት ወተት ጠጣች።

1. _____ ::
2. _____ ::
3. _____ ::
4. _____ ::

ንባብ

መልመጃ

ከዚህ በታች የቀረበውን ምንባብ መምህራችሁ በሚያዟችሁ መሰረት አንብቡ።

አስተዋዩ ቢራራ

በአንድ ትንሽ ከተማ የሚኖሩ ሀብታም ባልና ሚስት ነበሩ። ቢራራ የሚባል ልጅ ነበራቸው። ቢራራ ጎበዝ ተማሪ ነው። የከተማው ሰዎች ፈላስፋው ቢራራ እያሉ ይጠሩታል። ፈላስፋው የሚሉት ሁሉንም ነገር ቆም እያለ ስለሚያስተውል ነው። ነፍሳትን አስተውሎ ማየት ይወዳል። የቤት ስራውን ይሰራል። ማታ ማታ ቤቱ በር ላይ በመቀመጥ ኮከቦችን መቁጠር ያስደስተዋል። እናትና አባቱ በመስኮት ይመለከቱታል። አስተዋይ በመሆኑ በጣም ይደሰታሉ።

(ምንጭ፡ ዳንኤል ወርቁ፤ 2011፤ አስተዋዩ ቢራራ)

የክለሳ ጥያቄዎች

1. በሳጥኑ ውስጥ ያሉትን ሆሄያት በማጣመር አምስት ዐረፍተ ነገሮችን መስርቱ።

ሶስና	መፅሐፍ	በላ
ሙሐመድ	ብርቱካን	ጠጣች
ብሩክ	ወተት	ገዛ
ኢልሃን	ሙዝ	አነበበች

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

በቃላቱ ውስጥ የሚገኙትን ቅጥያዎች ለይታችሁ ጻፉ።

1. ተነሳች= _____
2. ሮጠች= _____
3. ወደቀች= _____
4. ሰማች= _____
5. ጠጣች= _____

I ምዕራፍ 7 I

ተረት

የምዕራፉ አላማዎች

ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡-

- ያዳመጣችሁትን ምንባብ ትተርካላችሁ፤
- በቃላት ውስጥ ያሉትን ፊደላት በማጣመርና በመነጠል ታነባላችሁ፤
- በፅሁፍ ውስጥ አዳዲስ ቃላትን ታነባላችሁ፤
- ለቃላት ተቃራኒ ፍቺ ትሰጣላችሁ
- አጫጭር አረፍተ ነገሮችን ትመሰርታላችሁ፤
- ከቃላት ላይ ቅጥያዎችን ትነጥላላችሁ፡፡

ማዳመጥ

ምንባብን አዳምጦ መልዕክቱን መተረክ

ዶሮ እና ጭልፊት

ቅድመ ማዳመጥ ጥያቄ

ስዕሉን በማየት ታሪኩ ስለምን እንደሆነ ተናገሩ?

መልመጃ

የሚከተሉትን ጥያቄዎች በአዳመጣችሁት ታሪክ መሠረት በቃል መልሱ::

1. ተረቱ ስለምን ያወራል?
2. ዶሮ ከጭልፊት መርፌ የተዋሰኘው ለምንድን ነው?
3. ጭልፊትና ዶሮ ለምን ተጣሉ?
4. ዶሮ ከነጫጨቶቿ መሬት ስትጭር የምትውለው ለምንድን ነው?
5. ከተረቱ ምን ተማራችሁ?

፩- የቃላት ጥናት

መነጠልና ማጣመር

መነጠል	ማጣመር	ማጣመር	መነጠል
ጨ ረ ቃ	ጨረቃ	ጨሰ	ጨ ሰ
ጨ ኸ ት	ጨኸት	ጭላጭ	ጭ ላ ጭ
ም ን ጭ	ምንጭ	ልዋጭ	ል ዋ ጭ
መ ጥ ጩ	መጥጩ	ጫጩት	ጫ ጩ ት

መልመጃ

I. የሚከተሉትን ቃላት በመነጠል ጻፉ፡፡

1. ጭልፋ = _____
2. ጭማቂ = _____
3. ጨበጠ = _____
4. በልጩ = _____

II. የሚከተሉትን ቃላት በማጣመር ጻፉ፡፡

1. ጨ መ ቀ = _____
2. አ ጨ ቀ = _____
3. ጨ ሰ ጠ = _____
4. ጨ ዋ ታ = _____
5. ጨ ረ ቃ = _____

ንባብ

የሚከተሉትን ዐረፍተ ነገሮች ጥንድ ጥንድ በመሆን ደጋግማችሁ አንብቡ።

ፀሐይ በምዕራብ ትጠልቃለች።
ተክሎችን መንከባከብ አለብን።
ተረት መስማት እወዳለሁ።
ጊዜዬን በአግባቡ እጠቀማለሁ።

የሚከተሉትን ዐረፍተ ነገሮች መምህራችሁን በመከተል ድምጻችሁን ከፍ አድርጋችሁ አንብቡ።

ሚጣ ተረት መስማት ትወዳለች።
መምህራችን ተረት ነገረችን።
አቡሽ ጎበዝ ተማሪ ነው።
ውሃ ለጤናችን ጠቃሚ ነው።
ህፃናት ሰላም በሰፈነበት አካባቢ ማደግ አለባቸው።

ቋንቋ ቃላት

መነጠልና ማጣመር

በቃላት ውስጥ ያሉ ቅጥያዎችን መነጠልና ማጣመር

ምሳሌ:-

ቅጥያዎችን መነጠል

ተማረች	ተማረች
አጠናች	አጠናች
ለበሰች	ለበሰች
ፈጨች	ፈጨች
ታጠበች	ታጠበች

ቅጥያዎችን ማጣመር

ቀመሰች	ቀመሰች
መጣች	መጣች
አጠበች	አጠበች
ቀመሰች	ቀመሰች
ጨመረች	ጨመረች

መልመጃ

1. በሚከተሉት ቃላት ውስጥ የሚገኙትን ቅጥያዎች በመነጠል ጻፉ፡፡

ሀ. ነበረች= _____

ለ. ሰበረች= _____

ሐ. አዳነች= _____

መ. ሰወረች= _____

ሠ. ፈለገች= _____

2. በሚከተሉት ቃላት ላይ ቅጥያዎችን በመጨመር ጻፉ።

ሀ. ከፈለ= _____

ለ. ተገኘ= _____

ሐ. ጎተተ= _____

መ. ፈለገ= _____

ሠ. ጠጣ= _____

መጻፍ

የመጨረሻ ድምዳሜው ተመሳሳይ የሆኑ ቃላትን መመስረት።

ምሳሌ፡-

“ጨ”ን መጨረሻ ላይ በማምጣት ቃላት መመስረት

1. መነጨ

2. ተጋጨ

መልመጃ

በምሳሌው መሰረት “ጨ” ን በቃል መነሻና መጨረሻ ላይ በማምጣት አምስት ቃላትን መስርቱ።

“ጨ” በቃል መነሻ	“ጨ” በቃል መጨረሻ
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
3. _____	3. _____

ማዳመጥ

አንበሳና አይጥ

አዳምጦ መናገር

መልመጃ

ባዳመጣችሁት ምንባብ መሠረት ለሚከተሉት ቃላት በቃላችሁ ፍች ስጡ።

1. ነቃ
2. ጫካ
3. ተደሰተ

የቃላት ጥናት

መነጠልና ማጣመር

መነጠል	ማጣመር	ማጣመር	መነጠል
ግ ራ ኝ	ግራኝ	ፈጥኜ	ፈ ጥ ኝ
ስ መ ኝ	ስመኝ	ለማኙ	ለ ማ ኙ
ተ መ ኝ	ተመኝ	ተመኘ	ተ መ ኝ
ፍ ጠ ኝ	ፍጠኝ	አገኘ	አ ገ ኝ

መልመጃ

በሚከተሉት ቃላት ውስጥ ያሉትን ሆሄያት ነጣጥላችሁ በመፃፍ ደጋግማችሁ አንብቡ።

1. ተረኛ _____
2. ተሸኘ _____
3. መገኛ _____
4. ትንኝ _____
5. ሰኞ _____

መጻፍ

መልመጃ

የሚከተሉትን ሆሄያት በማጣመር ቃላት ጻፉና ደጋግማችሁ አንብቡ።

1. ተ መ ኙ = _____

2. ተ ገ ኘ = _____

3. አ ማ ኝ = _____

የቃላት ፍቺ

ለቃላት ተቃራኒ ፍቻቸውን መስጠት

1. ብርሃን = ጨለማ
2. ሰጠ = ተቀበለ
3. ረጅም = አጭር
4. ቀጭን = ወፍራም
5. ፈሪ = ደፋር

መልመጃ

የሚከተሉትን ቃላት ከተቃራኒ ፍቻቸው ጋር በማዛመድ መልሱ፡፡

1. ጎዳ	ሀ. ትንሽ
2. ብልህ	ለ. ቀን
3. ሌሊት	ሐ. ሞኝ
4. ለስላሳ	መ. ጠቀመ
5. ትልቅ	ሠ. ሸካራ

ንባብ

የሚከተለውን ምንባብ መምህራችሁ ሲያነቡላችሁ እናንተም ጽሁፉን እያያችሁ ተከትላችሁ አንብቡ።

ብልጧ ጦጢት

በድሮ ጊዜ ጦጣና ጅብ በአንድ ጫካ ውስጥ ይኖሩ ነበር። ጅቡ ጦጣን ለመብላት አሰበ። ጦጣንም ጠራት። አሞኛል ጠይቂኝ አላት። ጦጣም ለመጠየቅ ሄደች። ራቅ ብላ “ተሻለህ አያ ጅቦ?” አለችው። “እኔ አሞኛል ገብተሽ ጠይቂኝ” አላት። ጦጢትም በሩ ላይ ቆማ ስታዋራው ቆየች። ጅቡ ለመብላት “አንጠራራኝ” ብሎ ዘሎ ሊይዛት ሲል ጦጢትም “እኔንም ሰው ጠራኝ” ብላ ዘላ ዛፍ ላይ ወጣች።

መልመጃ

1. በምሳሌው መሰረት አጫጭር ዐረፍተ ነገሮችን መስርቱ።

ምሳሌ፡-

ተረት = ህጻኑ ተረት መስማት ይወዳል።

ሀ. ተናገረ = _____ ::

ለ. ሰማ = _____ ::

ሐ. ዛፍ = _____ ::

መ. አወቀ = _____ ::

2. ቃላትን ከቅጥያው ጋር በማጣመር አዛምዱ።

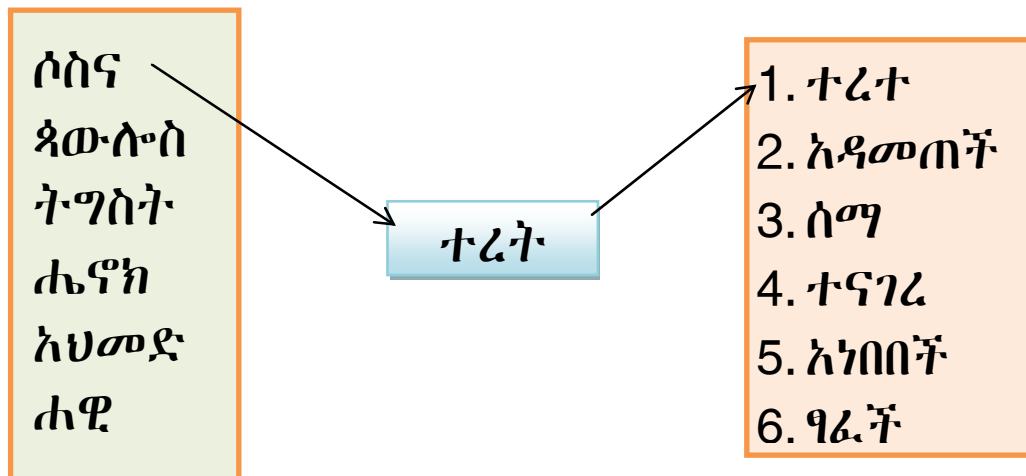
ምሳሌ፡- ወቀጠ - ኝ = ወቀጠኝ

1. ደበቀ - ኝ = _____
2. ጠየቀ - ኝ = _____
3. መረጠ - ኝ = _____
4. ቆረጠ - ኝ = _____
5. አወቀ - ኝ = _____

መጻፍ

መልመጃ

ከሳጥኑ ውስጥ ያሉትን ቃላት በማጣመር አምስት አረፍተ ነገሮችን መስርቱ።

ምሳሌ፡- ሶስና ተረት አዳመጠኝ።

1. _____ ::
2. _____ ::
3. _____ ::
4. _____ ::
5. _____ ::

ንባብ

በጥንድ በመሆን ደጋግማችሁ አንብቡ።

ሐና ጎበዝ ተማሪ ናት።

መቅደስ ቤተሰቧን በስራ ታግዛለች።

ከድጃ በህብረት መስራት ትወዳለች።

አሊ ታሪክ ማንበብ ይወዳል።

የክለሳ ጥያቄዎች

የሚከተሉትን ቃላት በመነጣጠል ጻፉ።

ሀ. ተረተ = _____

ለ. ቃኘው = _____

ሐ. ጨበጠ = _____

የሚከተሉትን ሆሄያት በማጣመር ቃላት መስርቱ።

ሀ. ጨ ረ ሰ = _____

ለ. ጨ ሰ ማ = _____

ሐ. ደ ወ ሰ = _____

ለሚከተሉት ቃላት ተመሳሳይ ፍች ስጡ።

ሀ. አዳመጠ = _____

ለ. በጋራ = _____

ሐ. አዘነ = _____

መ. ሸጠ = _____

ሠ. ፈጠነ = _____

በሚከተሉት ቃላት አረፍተ ነገር ጻፉ።

ሀ. ጫካ = _____ ::

ለ. ጭማቂ = _____ ::

ሐ. ጨዋታ = _____ ::

I ምዕራፍ 8 I

ምግብ

የምዕራፉ አላማዎች

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡-

- ምንባቡን በማዳመጥ ዋናውን ሀሳብ ትናገራላችሁ፤
- የምግብ አይነቶችን ዘረዝራችሁ ትናገራላችሁ፤
- ቃላትን በመነጠልና በማጣመር ታነባላችሁ፤
- የተለመዱ ቃላትን ታነባላችሁ፤
- ፍደላትን በማጣመር ቃላት ትመሰርታላችሁ፡፡

ማዳመጥ

ምንባቡን በማዳመጥ ዋናውን ሀሳብ መናገር

የተመጣጠነ ምግብ

“የተመጣጠነ ምግብ” በሚል የሚነበብላችሁን ምንባብ አዳምጣችሁ ጥያቄዎችን መልሱ።

ቅድመ ማዳመጥ ጥያቄ

1. የምታውቋቸውን የምግብ ስሞች ተናገሩ።
2. ስዕሉን በማየት የሚደመጠው ምንባብ ስለምን ሊሆን እንደሚችል ገምቱ።

አዳምጦ መናገር

ትዕዛዝ፡- የአዳመጣችሁትን ምንባብ መሠረት በማድረግ የሚከተሉትን ጥያቄዎች በቃል መልሱ።

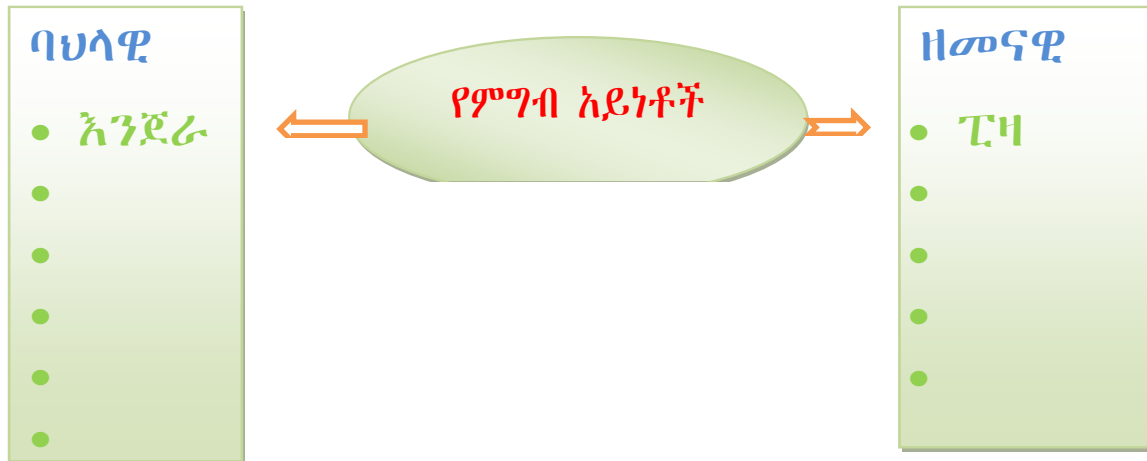
1. ህፃናት ጠንካራና ጤናማ እንዲሆኑ ምን ያስፈልጋቸዋል?
2. የተመጣጠነ ምግብ ያልወሰደቸው ሴት በመውለጃዋ ጊዜ ምን ችግር አጋጠማት?

3. ካዳመጣችሁት ምንባብ ምን እንደተረዳችሁ ተናገሩ።

የተለመዱ ቃላት

በምሳሌው መሠረት ባህላዊና ዘመናዊ የምግብ አይነቶችን ጻፉ።

ቃላት

መልመጃ

በምሳሌው መሠረት በቃላት መጀመሪያና መጨረሻ ላይ የሚመጡ ድምፆችን በመለየት አመልክቱ።

ምሳሌ፡- ምግብ = የቃሉ መጀመሪያ ድምፅ “ም” ሲሆን፣ መጨረሻው ደግሞ “ብ” ነው።

መጀመሪያ ድምፅ

መጨረሻ ድምፅ

1. በቆሎ= _____
2. ባቄላ= _____
3. ማንጎ= _____
4. ጎመን= _____
5. ቆስጣ= _____
6. ሰላጣ= _____

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

የቃላት ጥናት

መነጠልና ማጣመር

መነጠል	ማጣመር	ማጣመር	መነጠል
ተ መ ቸ	ተመቸ	ሰምቼ	ሰ ም ቼ
ሰ ለ ቼ	ሰለቼ	ፈርቼ	ፈ ር ቼ
አ ን ቼ	አንቼ	በላች	በ ላ ች
መ ፍ ቻ	መፍቻ	ሰማች	ሰ ማ ች

መልመጃ

I. በሚከተሉት ቃላት ውስጥ የሚገኙትን ሆሄያትን በመነጣጠል አሳዩ፡፡

ሀ. ቁርስ = _____

መ. ጭማቂ = _____

ለ. ፓስታ = _____

ሠ. ወተት = _____

ሐ. ገንፎ = _____

II. የሚከተሉትን ተነጣጥለው የቀረቡትን ድምፆች በማጣመር አሳዩ፡፡

ሀ. ፓ - ፓ - ያ = _____

ለ. ድ - ን - ች = _____

ሐ. ጎ - መ - ን = _____

መ. ጥ - ብ - ስ = _____

ሠ. እ - ር - ጎ = _____

III. በሚከተሉት ቃላት ውስጥ የሚገኙትን የተለመዱ ቅጥያዎች ለይታች አሳዩ።

ምሳሌ፡-

ምግብሽ = ምግብ -ሽ

ጠጣሽ = ጠጣ -ሽ

ቁርስሽ = ቁርስ -ሽ

1. ተነሳሽ = _____

2. ደክመሽ = _____

3. ጠየቀሽ = _____

4. አሳየሽ = _____

መጻፍ

በተመሳሳይ ሆኔ የሚጨርሱ ቃላትን አስምሩባቸው።

ምሳሌ፡-

1. ምጥን   ሰላጣ   ጎመን

ቅመም	ማንጎ	ሲባጎ
ሙዝ	ሙቅ	ሩዝ
በሶ	ጅሶ	በላ
ከሰል	ቅምሻ	ቅጠል
ኬኔቶ	ጠጥቶ	ጠባቂ

ማዳመጥ

በመምህራችሁ “የዋሁ ቡጡ” በሚል ርዕስ የሚነበብላችሁን ምንባብ አዳምጣችሁ ጥያቄዎችን መልሱ።

ቅድመ ማዳመጥ

1. ስዕሉን በማየት የሚደመጠው ምንባብ ስለምን ሊሆን እንደሚችል ገምቱ።
2. ሳይበስሉ የሚበሉ ምግቦችን አጥባችሁ ትመገባላችሁ?

አዳምጦ መናገር

ባዳመጣችሁት ምንባብ መሠረት የሚከተሉትን ጥያቄዎች በቃል መልሱ።

1. ቡጡ ሆዱን የታመመው በምን ምክንያት ነው?
2. ቡጡ ሆዱን እንዳመመው የተናገረው ለማን ነው?
3. ከምንባቡ ምን ተማራችሁ?

ንባብ

ቀጣዩን ምንባብ መምህራችሁ ሲያነቡላችሁ ካዳመጣችሁ በኋላ ጥንድ ጥንድ በመሆን በየተራ አንብቡ።

ምግብ

ምግብ ለሰው ልጆች እጅግ አስፈላጊ ነው። ሰዎች የተለያዩ ምግቦችን ይመገባሉ። የምግብ አይነቶች ብዙ ናቸው። እነዚህ ምግቦች በሶስት ይከፈላሉ። እነሱም፡- በሽታ ተከላካይ፣ ሀይልና ሙቀት ሰጪ እና ገንቢ ብለው ይከፈላሉ። በሽታ ተከላካይ የሚባሉት ሙዝ፣ ብርቱካን፣ ሎሚ፣ ማንጎ እና ሌሎችም ይገኙበታል። ማር፣ ድንች፣ ስኳር ድንች፣ ዳቦ... ሀይልና ሙቀት ሰጪ ይባላሉ። ወተት፣ እንቁላል፣ ስጋና ባቄላ ደግሞ ገንቢ ምግቦች ውስጥ ይመደባሉ።

በምንባቡ ውስጥ ያሉት የምግብ አይነቶች በአጭሩ እነዚህ ናቸው።

መጻፍ

መልመጃ

- I. በሠንጠረዥ ውስጥ ተዘበራርቀው የቀረቡትን ሆሄያት በማጣመር ዘጠኝ ቃላት መስርቱ።

ለ	ገ	መ	ች	ካ	ወ
ጎ	ው	ን	ፍ	ሮ	ተ
ዳ	ድ	ዝ	ፎ	ት	ል
ጣ	ቦ	ሩ	ሙ	ሽ	ባ

ምሳሌ፡-

ለውዝ

1. _____	4. _____	7. _____
2. _____	5. _____	8. _____
3. _____	6. _____	9. _____

- II. በምሳሌው መሠረት የፊደላትን ቦታ በመቀያየር አዲስ ቃል መስርቱ።

ምሳሌ፡-

ሀ. ቀመረ = መረቀ

ለ. ከመረ = መከረ

ሐ. ለጋ = ጋለ

1. ሰገደ = _____
2. ቆረጠ = _____
3. ቀለጠ = _____
4. ረገጠ = _____
5. ረጠበ = _____

III. በምሳሌው መሠረት ከተሰጠው ቃል ፊደላቱን በመቀነስ ወይም በታችውን በመቀያየር አዳዲስ ቃላትን ጻፉ።

ምሳሌ፡- ቀባጣሪ

- ቀጣሪ	- ቀባ
- ቀባሪ	- ቀጣ
- ቀሪ	- ጣባ

ሀ. ቆረጣጠመ

1. _____	4. _____
2. _____	5. _____
3. _____	6. _____

ንባብ

በሚከተለው ሳጥን ውስጥ ያሉትን የምግብ ስሞች በግላችሁ ደጋግማችሁ አንብቡ።

ብርቱካን	በቆሎ	መዝ	ዱባ
ድንች	ዳቦ	ሽንኩርት	ኑግ
ሰላጣ	ጎመን	ተልባ	ሽንብራ
ለውዝ	ካሮት	አተር	ፓፓያ
ባቄላ	አቮካዶ	ማንጎ	ምስር

 መጻፍ

ዶሮና አገልግሎቷ

ብዙ ሰዎች ዶሮን ለምግብነት ያረቧታል። በዋናነት እንቁላልዋን ለበርካታ አገልግሎት ያውሉታል። ለቀለምና ለፎቶግራፍ ስራ ይገለገሉታል። ለሳሙናና ለፀጉር ሻምፑ ቅባት ማዘጋጃ ያደርጉታል። የእንቁላሉን ቅርፊት ፈጭተው ከከሰል አመድ ጋር በመቀላቀል ደግሞ አሞ እና እቃ ማጠቢያ ሳሙና ለማዘጋጀት ይጠቀሙበታል።

መልመጃ

ከላይ ከቀረበው ምንባቡ ውስጥ ሦስት አጫጭር አረፍተ ነገሮችን እያወጣችሁ ጻፉ።

ምሳሌ፡-

ብዙ ሰዎች ዶሮን ለምግብነት ያረቧታል።

1. _____
2. _____
3. _____

የክለሳ ጥያቄዎች

I. ቀጥሎ ከቀረበው ቃል ውስጥ ያሉትን ሆሄያት ቦታ በመቀያየር ወይም በመቀነስ ሌሎች አዳዲስ ቃላትን መስርቱ።

ሀ. አረጋገጠ

ለ. አደረሰ

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

II. በቃል መጀመሪያና መጨረሻ ላይ የሚገኙ ድምፆችን በመለየት አመልክቱ።

	የመጀመሪያ ድም	የመጨረሻ ድምፅ
ወረደ		
ቅርብ		
ጠረበ		
መጠጠ		
ደገሰ		

I ምዕራፍ 9 I

የግል ንፅህና አጠባበቅ

የምዕራፉ አላማዎች

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡-

- ያዳመጣችሁትን ምንባብ መልዕክት በቃላችሁ ታብራራላችሁ፤
- ሆሄያትን በመጠቀም ቃላትን ትመስርታላችሁ፤
- ድምፆችን በማጣመርና በመነጠል ታነባላችሁ፤
- ከግል ንፅህና ጋር የተያያዙ አዳዲስ ቃላትን ታነባላችሁ፤
- ቃላትን ትነጣጥላላችሁ፤ ታጠምራላችሁ፡፡

👂 ማዳመጥ

በግል ንፅህና መጓደል የሚመጡ በሽታዎች

“በግል ንፅህና መጓደል የሚመጡ በሽታዎች” በሚል ርዕስ መምህራችሁ የሚያነቡላችሁን ምንባብ አዳምጣችሁ ጥያቄዎችን መልሱ።

ቅድመ ማዳመጥ ጥያቄ

1. በንፅህና መጓደል ምን ምን ችግሮች ሊከሰቱ ይችላሉ?

አዳምጦ መናገር

1. የሚከተሉትን ጥያቄዎች ያዳመጣችሁትን ምንባብ መሰረት በማድረግ በቃል መልሱ።

ሀ. የኮሮና፣ የአሜባና የታይፎይድ በሽታዎች የሚከሰቱት በምን ችግር ነው?

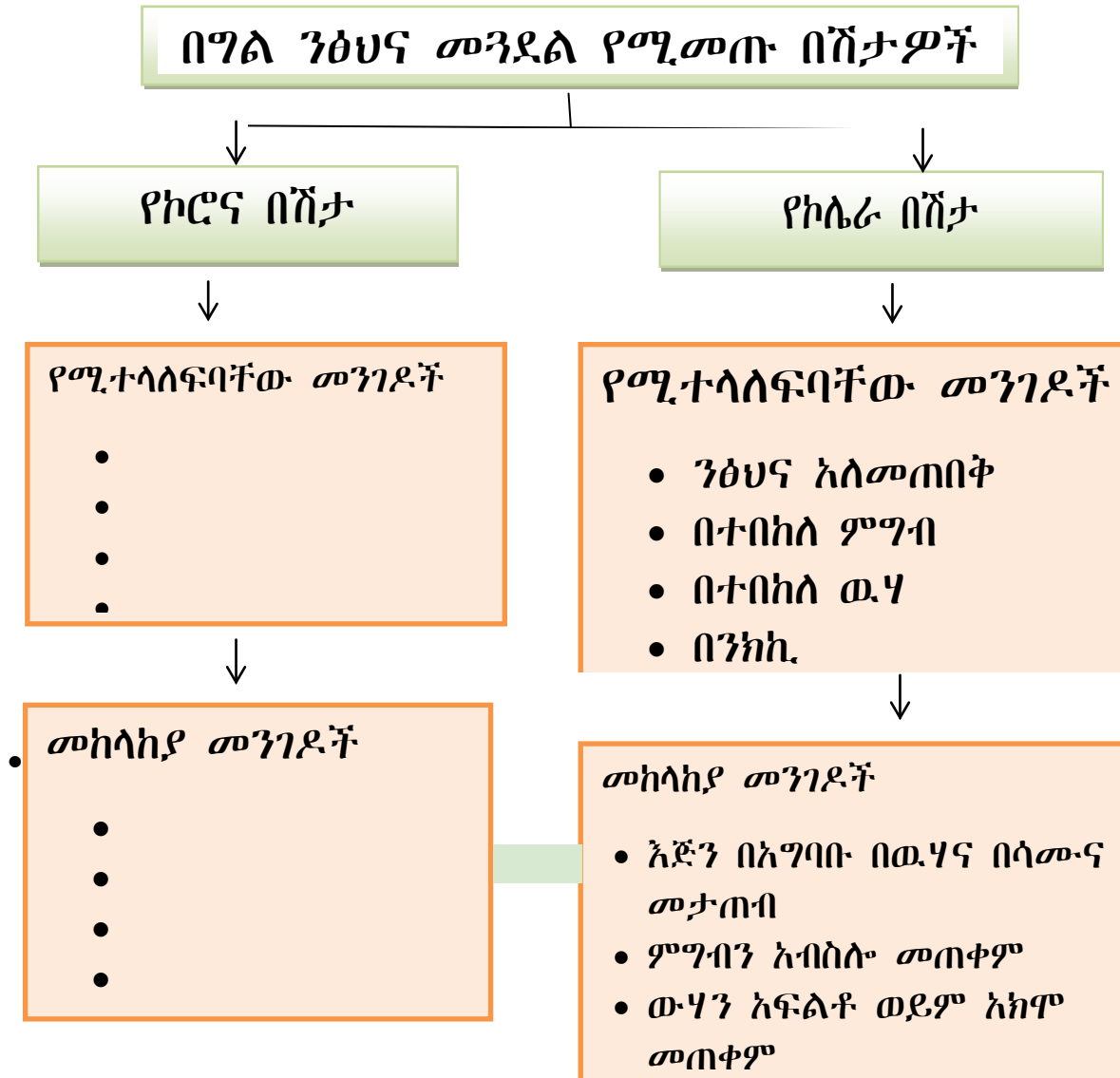
ለ. ኮሮናን እንዴት መከላከል እንችላለን?

ሐ. የኮሮና በሽታ የሚያጠቃው በየትኛው የእድሜ ክልል ያሉ

ሰዎችን ነው?

መ. ከምንባቡን ምን እንደተረዳችሁ ተናገሩ።

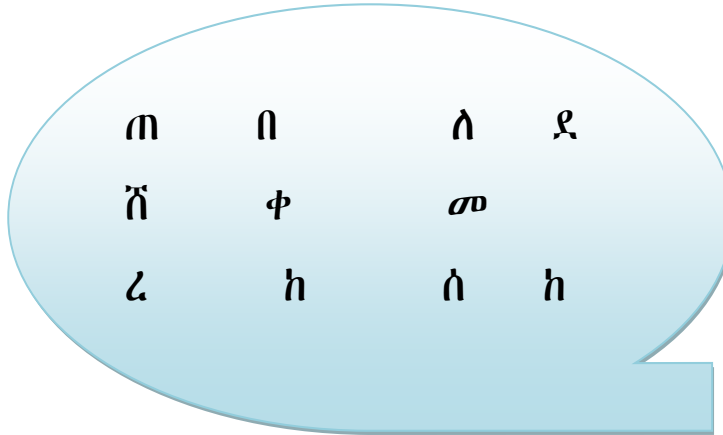
2. ባዳመጣችሁት ምንባብና በምሳሌው መሠረት የሚከተለውን ሠንጠረዥ አሟልታችሁ ጻፉ።

ቋንቋ ቃላት

ቀጥሎ የተሰጡትን ሆሄያት በመጠቀም በምሳሌው መሠረት አዳዲስ ቃላትን መስርቱ።

ምሳሌ:- ጠበቀ
መለሰ

1.	5.
2.	6.
3.	7.
4.	8.

ቋንቋ የቃላት ጥናት

ሆሄያትን በማጣመርና በመነጠል ማንበብ

መነጠል	ማጣመር
ወ ዳ ጀ	ወዳጅ
ወ ላ ጀ	ወላጅ
ደ ረ ጀ	ደረጀ
ል መ ጀ	ልመጃ

ማጣመር	መነጠል
ሳንጃ	ሳ ን ጃ
ተጎጂ	ተ ጎ ጂ
ፈራጅ	ፈ ራ ጅ
ቆንጆ	ቆ ን ጆ

መልመጃ

1. ተነጣጥለው የቀረቡ ድምፆችን በማጣመር ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡- ጀ - መ - ረ = ጀመረ

ከ - መ - ረ = ከመረ

አ - ማ - ረ = አማረ

ሀ. ጀ - በ - ና = _____

ለ. ጀ - ራ - ት = _____

ሐ. ቀ - ላ - ጁ = _____

መ. ለ - ም - ጄ = _____

ሠ. ጀ - ን - ያ = _____

2. ተጣምረው የቀረቡትን ቃላት በመነጣጠል ጻፉ፡፡

ምሳሌ፡- ቁርስ = ቁ - ር - ስ

እራት = እ - ራ - ት

ሀ. ጥርስ = _____

ለ. ልብስ = _____

መ. ፀጉር = _____

ሠ. እግር = _____

ሐ. ጥፍር = _____

ንባብ

ከግል ንፅህና ጋር የተያያዙ አዳዲስ ቃላትን ማንበብ

የሚከተለውን ምንባብ መምህራችሁን እየተከተላችሁ
ድምፃችሁን ከፍ አድርጋችሁ በጋራ አንብቡ።

ንፅህናን መጠበቅ

ንፅህናችንን ከጠበቅን ራሳችንን ከበሽታ እንከላከላለን።
ልብሶቻችንንና ሰውነታችንን በየጊዜው መታጠብ
ይገባናል። የቤታችንንና የአካባቢያችንን ፅዳትም
ዘወትር መጠበቅ ይኖርብናል። ሁልጊዜ ከምግብ
በፊትና በኋላ እጆቻችንን በሳሙናና በውሃ መታጠብ
ያስፈልጋል። የምንጠጣውን ውሃ ማጣራት ወይም
ማከም ይኖርብናል። የህመም ስሜት ሲሰማን ደግሞ
ቶሎ ብለን ወደ ጤና ተቋም ሄደን መታከም አለብን።

ምንጭ፡- አላምረው ገ/ማሪያም፣ 2002፣ የአማርኛ መማሪያ አጋዥ
መፅሐፍ፣ ከ1ኛ- 4ኛ ክፍል፣ ገፅ- 104።)

መልመጃ

1 ለሚከተሉት ቃላት በምንባቡ መሰረት ፍቺ ስጡ።

1. ዘወትር -----
2. ማጣራት -----
3. ማከም -----
4. ጤና ተቋም -----

II. የሚከተሉትን አረፍተ ነገሮች ቀጥሎ በተሰጡት ቃላት አሟልታችሁ ጻፉ ።

ማጣራት	ጤና ተቋም	ከበሽታ
ዘወትር	እጆቻችንን	

1. ምግብ ከመብላታችን በፊት _____ በሳሙና መታጠብ አለብን።
2. የግል ንፅህናችንን _____ መጠበቅ ይኖርብናል።
3. ንፅህናችንን በመጠበቅ ራሳችንን _____ እንከላከላለን።
4. የምንጠጣውን ውሃ _____ ይኖርብናል።
5. የህመም ስሜት ሲሰማን ቶሎ ወደ _____ መሄድ አለብን።

መጻፍ

ቅጥያዎችን መለየት

መልመጃ

I በሚከተሉት ቃላት ውስጥ ተቀጥላ የገባችውን ቅጥያ “-ች” ከዋና ቃሉ ለይታችሁ ጻፉ።

ምሳሌ፡-

ወሰደች   ወሰደ   -   ች

1. አጠበች _____
2. አፀዳች _____
3. አበጠረች _____
4. ታመመች _____
5. ቆረጠች _____

|| በ“ጀ፣ ጄ፣ ጂ እና ጅ” የሚጨርሱ ሶስት ሶስት ቃላትን መስርቱ።

ጀ

ጄ

ጂ

ጅ

ምሳሌ፡-

አረጀ

ወላጄ

ነጂ

ደጀ

ፈጀ

ደጀ

ፈንጂ

ወላጅ

1.....

1.....

1.....

1.....

2.....

2.....

2.....

2.....

3.....

3.....

3.....

3.....

ማዳመጥ

ሲመክሩት ያልሰማ

“ሲመክሩት ያልሰማ ....” በሚል ርዕስ መምህራችሁ የሚያነቡላችሁን ምንባብ አዳምጣችሁ ጥያቄዎችን መልሱ።

ቅድመ ማዳመጥ

የምታውቁቸውን የግል ንፅህና መጠበቂያ ዘዴዎችን ግለፁ፡?

1.
1.
1.
1.
1.
1.
1.

አዳምጦ መናገር

ባዳመጣችሁት ምንባብ መሠረት የሚከተሉትን ጥያቄዎች በቃል መልሱ።

1. ሮማንና ሀናን ሁልጊዜ አማንን የሚመክሩት ምን እያሉ ነው?
2. አማን የታመመው ምኑን ነው?
3. አማን ለምን ያህል ጊዜ ትምህርት ቤት ቀረ?
4. ካዳመጣችሁት ምንባብ ምን ተማራችሁ?

ቋቋ ቃላት

ሆሄያትን በመጠቀም አዳዲስ ቃላትን መመስረት

መልመጃ

በምሳሌው መሠረት በቃላቱ ውስጥ የተጓደሉትን ሆሄያት ከሳጥኑ ውስጥ በመምረጥ ቃላት መስርቱ።

አ	ደ	ቀ	ረ	ሰ
ጠ	ወ	መ	በ	ለ
ከ	ገ			

ምሳሌ፡- ሀ. አ ___ ገ = አደገ

ለ. ___ መቀ = ደመቀ

ሐ. ሰመ___ = ሰመጠ

1. ወደ ___ = _____
2. ጠረ ___ = _____
3. ደ ___ ቀ ___ = _____
4. ___ ወከ = _____
5. መ ___ ጠ ___ = _____
6. ወከ ___ = _____
7. ቀ ___ መ ___ = _____
8. ___ ለጠ ___ = _____
9. ጠ ___ ነ ___ = _____

ንባብ

ቀጣዩን ጽሁፍ በየተራ ድምጻችሁን ከፍ አድርጋችሁ
በፍጥነት ደጋግማችሁ አንብቡ።

ልጆቹ የግቢውን ቆሻሻ አፀዱ።
አስቴር ፀጉሯን ታጠበች።
ሂባ ጥርሷን ቦረሸች።
ሳሚ ጥፍሩን ቆረጠ።

ቋቋሙ ቃላት

ቃላትን መነጠልና ማጣመር

መነጠል	ማጣመር	ማጣመር	መነጠል
እ ጅ	እጅ	ሮጠ	ሮ ጠ
አ ፍ	አፍ	በላ	በ ላ
ጆ ሮ	ጆሮ	ጠጣ	ጠ ጣ
በ ር	በር	ተኛ	ተ ኛ

መልመጃ

1 ተነጣጥለው የቀረቡ ሆሄያትን በማጣመር ባለሁለት ሆሄ ቃል መስርቱ።

ምሳሌ፡- ሄ - ደ = ሄደ

ሰ- ማ = ሰማ

1. ረ - ዳ = _____
2. ቤ - ት = _____
3. ወ - ብ = _____
4. ግ - ራ = _____
5. ጥ - ሬ = _____
6. ፅ - ዱ = _____

II ተጣምረው የቀረቡ ባለሁለት ሆኔ ቃላትን በመነጣጠል ጻፉ።

ምሳሌ፡- መጣ = መ - ጣ

ገላ = ገ - ላ

1. ግቢ = ----

2. ሠጠ = -----

3. ስም = -----

4. ልብ = -----

5. ብር = -----

መጻፍ

መልመጃ

በቃላት ውስጥ የሚገኙ ፊደላትን በመደጋገም፣ በመቀነስ፣ በታችውን በመቀያየር አዳዲስ ቃላት ጻፉ።

ምሳሌ፡-

መረቀ = መረረ፣ ቀረረ፣ ረቀቀ፣ ቀመመ

ገለጠ = ገጠጠ፣ ለጠጠ፣ ጠለለ፣ ጠገገ

1. ደረበ = _____ ፣ _____

2. አበረ = _____ ፣ _____

3. አቀደ = _____ ፣ _____

4. መከረ = _____ ፣ _____

ንባብ

የሚከተሉትን አረፍተ ነገሮች መምህራችሁ በሚነግሯችሁ መሰረት ጥንድ ጥንድ በመሆን በየተራ አንብቡ።

ንጹህ አካባቢ ለጤናማ ኑሮ ያስፈልጋል።
ጥርሳችን በየእለቱ ካልፀዳ ሊበላሽ ይችላል።
አትክልትና ፍራፍሬዎችን አጥቦ መመገብ
ያስፈልጋል። ልብስን በውሃና በሳሙና በደንብ
አጥቦ መልበስ ያስፈልጋል።

የክለሳ ጥያቄዎች

I በቃላቱ ውስጥ የተጓደሉትን ሆሄያት ከሳጥኑ ውስጥ በመምረጥ አሟሉ።

ሀ	ጥ	ብ	አ	ተ	ፀ
ዲ	በ	ት	ከ	ኦ	ን
ሀ	ያ	ስ	ባ	ማ	ድ

1. ጥ ____ ብ

4. አ ____ ባ

2. አን ____

5. ንፀ ____

3. ____ ተማ

6. ከ ____ ድ

II ተነጣጥለው የተፃፉትን ፊደላት በማጣመር ባለሁለት ሆሄ ቃል መስርቱ።

ሀ. ል- ጅ = _____

መ. ሰ- ኒ = _____

ለ. ሂ- ጂ = _____

ሠ. ቀ- ን = _____

ሐ. እ- ጆ = _____

III ተጣምረው የተፃፉትን ቃላት በመነጣጠል ጻፉ።

1. ሰው = -----

2. ልብ = -----

3. ብር = -----

4. ቤት = -----

5. ደግ = -----

I ምዕራፍ 10 I

የቤት እንስሳት

የምዕራፉ አላማዎች

ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡-

- ያዳመጣችሁትን ጽሑፍ መልዕክት ከተጨባጩ ዓለም ጋር ታዛዎዳላችሁ፤
- አዳዲስ ቃላትን ከፍ ባለ ድምፅ ትጠራላችሁ፤
- ባለሶስት ፊደል ቃላትን በማጣመርና በመነጠል ታነባላችሁ፤
- በአዳዲስ ሆሄያት የተመሰረቱ ቃላትን ታነባላችሁ፤
- ቅጥያዎችን ከዋና ቃል ላይ ትነጥላላችሁ፤
- አጫጭር ዓረፍተ ነገሮችን ትጽፋላችሁ፡፡

ማዳመጥ

ታማኝ ውሻ

“ታማኝ ውሻ” በሚል ርዕስ መምህራችሁ የሚያነቡላችሁን ምንባብ አዳምጣችሁ ጥያቄዎችን መልሱ።

ቅድመ ማዳመጥ

1. በአካባቢያችሁ የሚገኙ የቤት እንስሳት ስሞችን ተናገሩ።

አዳምጦ መናገር

መልመጃ

1. በምንባቡ መሠረት የሚከተሉት ጥያቄዎች የያዙት ሀሳብ ትክክል ከሆነ እውነት ካልሆነ ሐሰት በማለት በቃል መልሱ።

ሀ. ውሻ ለማዳ የቤት እንስሳ ነው።

ለ. ውሻ ባለቤቱን በታማኝነት አያገለግልም።

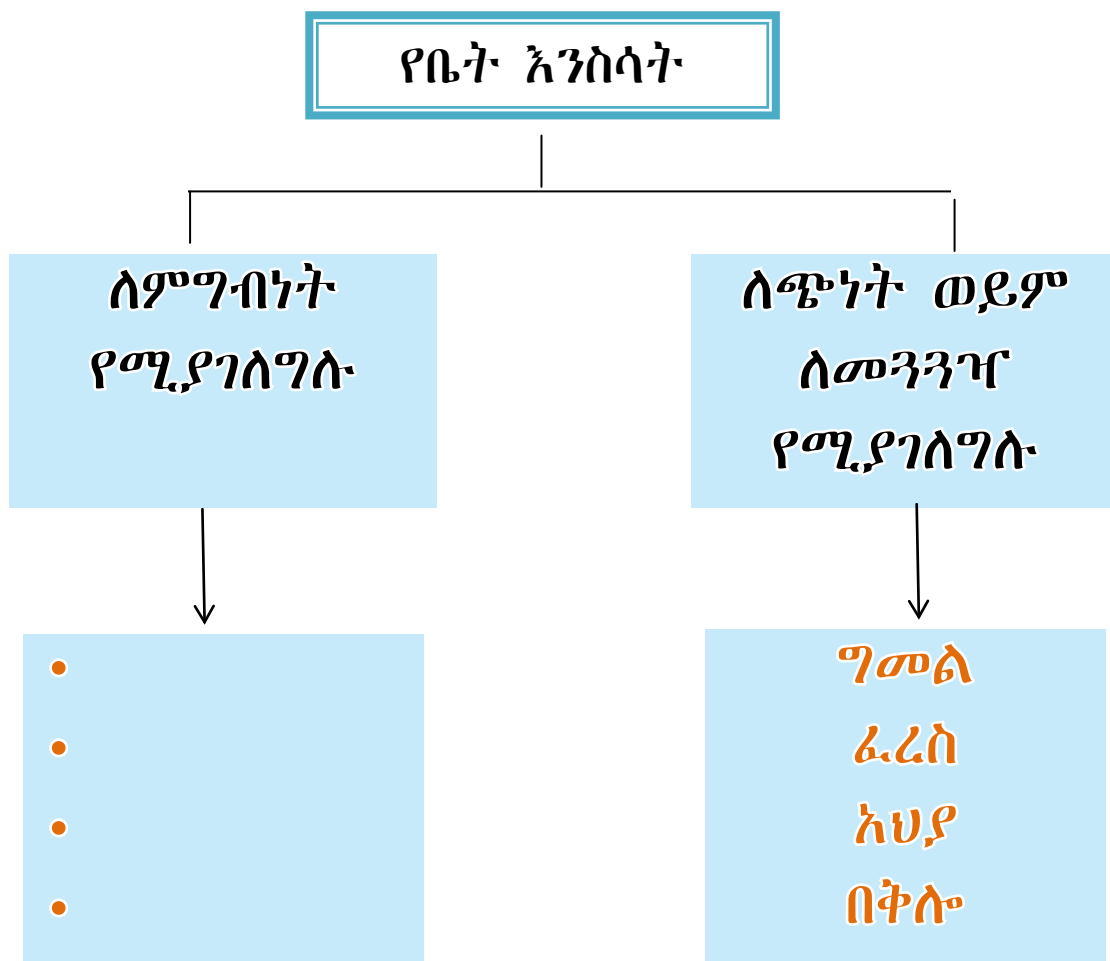
ሐ. ውሻ ጅራቱን በማወዛወዝ ለባለቤቱ ፍቅሩን ይገልጻል።

መ. ውሻ ወንጀለኛን አነፍንፎ የማግኘት ብቃት የለውም።

ሠ. ውሻ በእንክብካቤ ካልተያዘ በሰዎች ላይ ጉዳት ያደርሳል።

II. የሚከተሉትን የቤት እንስሳት ስሞች ለምግብነት የሚያገለግሉና ለጭነት የሚያገለግሉ በማለት ለይታችሁ ጸፉ።

ግመል	በግ	ላም	አህያ	በቅሎ
ዶሮ	ፈረስ	ፍየል	በሬ	

III. የመሰረታችኋቸውን አዳዲስ ቃላት ድምጻችሁን ከፍ አድርጋችሁ ጥሩ።

የቃላት ጥናት

ማጣመርና መነጠል

መነጠል	ማጣመር	ማጣመር	መነጠል
ጋ ባ ሻ	ጋባሻ	ጋራሻ	ጋ ራ ሻ
ታ ዝ ገፍ	ታዝገፍ	ፈዝገፍ	ፈ ዝ ገፍ
ተ ገ ገፍ	ተገገፍ	ተገገፍ	ተ ገ ገፍ

መልመጃ

ተነጣጥለው የቀረቡ ሆሄያትን በማጣመር ጻፉ።

ምሳሌ፡-

ፈ - ረ - ስ = ፈረስ

በ - ቅ - ሎ = በቅሎ

1. ፍ - የ - ል = _____

2. አ - ሀ - ያ = _____

3. ግ - መ - ል = _____

4. ድ - መ - ት = _____

5. ጊ - ደ - ር = _____

ተጣምረው የቀረቡ ሆሄያትን በመነጣጠል ቃል ጻፉ።

ምሳሌ፡-

ጫጩት = ጫ - ጩ - ት

ቡችላ = ቡ - ች - ላ

1. ወጠጤ = _____
2. ኮርማ = _____
3. ሙክት = _____

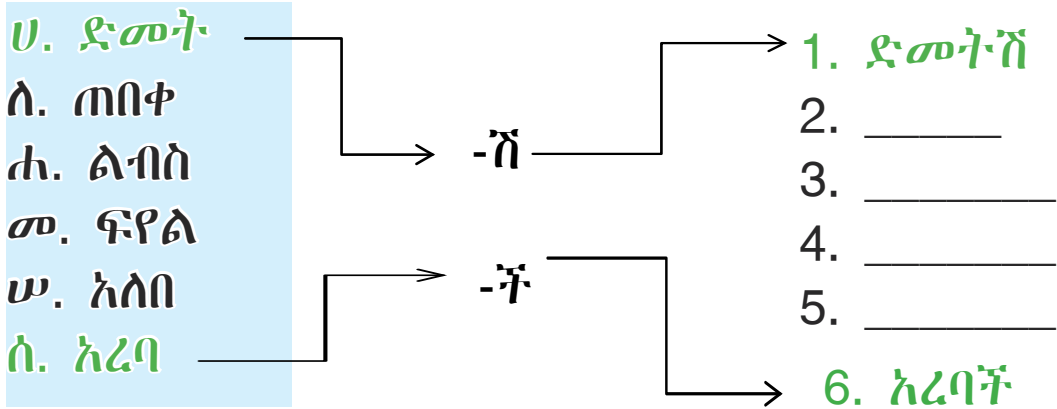
4. ጠቦት = _____
5. ጥጃ = _____

መጻፍ

ቅጥያዎችን መለየት

መልመጃ

III ቃላቱን ከትክክለኛ ቅጥያዎቻቸው ጋር በማዛመድ ቃል መስርቱ፡፡

ንባብ

የሚከተሉትን የእንስሳት ልጆች መጠሪያ ስሞችን በግላችሁ አንብቡ፡፡

ዶሮ = ጫጩት	ላም = እምቦሳ/ጥጃ
ፍየል = ግልገል	ድመት = ሙጭሊት
በግ = ግልገል	ወሻ = ቡችላ
አህያ = ውርንጭላ	ፈረስ = ግልገል

ማዳመጥ

አሸናፊው ፈረስ

“አሸናፊው ፈረስ” በሚል ርዕስ መምህራችሁ የሚያነቡላችሁን ምንባብ አዳምጣችሁ ጥያቄዎችን መልሱ::

ቅድመ ንባብ ጥያቄ

1. ርዕሱንና ስዕሉን በማየት ምን ተገነዘባችሁ?
2. ስለፈረስ አገልግሎት ወይም ጠቀሜታ የምታውቁትን ግለፁ?

አዳምጦ መናገር

መልመጃ

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ባዳመጣችሁት ምንባብ መሠረት በቃል መልሱ::

1. ፈረሱ አሸናፊ የተባለው በምን ምክንያት ነው?
2. ፈረሱ እግሩን የተሰበረው ምን ሆኖ ነው?
3. ፈረሱን የሚንከባከበው ማን ነው?
4. አቶ ልዑል ፈረሱ እንደ ተሰበረ ምን አደረጉ?

 ንባብ

የሚከተለውን ምንባብ መምህራችሁን ተከትላችሁ በህብረት አንብቡ።

የቤት እንሰሳት

የቤት እንሰሳት ለማዳ ናቸው። የቤት እንሰሳት የሚባሉት ድመት፣ ውሻ ፣ በግ፣ ላም፣ ፍየል፣ ፈረስ፣ አህያ፣ ዶሮ ወ.ዘ.ተ. ናቸው። እነዚህ እንሰሳት ለሰው ልጆች የተለያዩ ጠቀሜታዎችን ይሰጣሉ። ድመት አይጦችን ታባርራለች። ውሻ ቤትን ከሌባ ይጠብቃል። ላም ወተት ትሰጣለች። ፈረስ ለመጓጓዣነት ያገለግላል። በሬ ደግሞ ለእርሻ፣ ለስጋ፣ ቆዳው ለልብስ መስርያነት ያገለግላል።

መልመጃ

I. በምንባቡ ውስጥ የተሰመረባቸውን ቃላት በምንባቡ መሰረት መልሱ።

ሀ. ለማዳ -----

ለ. የቤት እንሰሳት -----

ሐ. ትሰጣለች -----

መ. ለመጓጓዣነት -----

II. በሳጥኑ ውስጥ ያሉትን ቃላት በመጠቀም ቀጥሎ ያሉትን ያልተሟሉ አረፍተ ነገሮች በትክክለኛው ቃል አሟልታችሁ ዓፋ።

ታባርራለች ይጠብቃል	ትሰጣለች ፈረስ	በሬ

ሀ. ውሻ ቤትን ከሌባ _____ ።

ለ. _____ ለእርሻ፣ ለስጋና ለአልባሳት መስርያነት ያገለግላል።

ሐ. ድመት አይጥን _____ ።

መ. _____ ለመጓጓዣነት ያገለግላል።

ሠ. ላም ወተት _____ ።

☞ ቃላት

በአዳዲስ ሆሜያት የተመሰረቱ ቃላት

መልመጃ

I. የሚከተሉትን የመጨረሻ ድምዳሜ ተመሳሳይ የሆኑ ቃላት ድምጻችሁን ከፍ አድርጋችሁ አንብቡ።

ወሰደ

ቀማኝ

ዕረፍት

ወደደ

ሰማኝ

ትምህርት

ወለደ

በላኝ

ምህረት

II. በምሳሌው መሠረት በቃላት መጀመሪያና መጨረሻ ላይ የሚመጡ ሆሄዎችን ለይታችሁ ጥሩ።

ምሳሌ፡-

ለማዳ = የቃሉ መጀመሪያ ድምፅ “ለ” ሲሆን፤ መጨረሻው ደግሞ “ዳ” ነው።

	መጀመሪያ ሆሄ	መጨረሻ ሆሄ
ምሳሌ፡- ለማዳ	ለ	ዳ
ጭነት		
ምግብ		
በቅሎ		
የቤት		
ጠባቂ		
ታማኝ		

 መጻፍ

መልመጃ

I በሚከተሉት ሠንጠረዦች ውስጥ ያሉትን ፊደላት በማቀናጀት አምስት ቃላት መስርቱ።

አ	ጠ	ረ
ቀ	ላ	ጅ
ደ		ም

ሰ	ል	ፍ
ሊ	ቅ	
ጥ	ር	ስ

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

II. በምሳሌው መሠረት የሚከተሉትን የቤት እንስሳት ስሞች በመጠቀም አረፍተ ነገር ጻፉ።

ምሳሌ:-

ዶሮ እንቁላል ትጥላለች።

ፈረስ ለመጓጓዣነት ያገለግላል።

1. ፍየል:- _____
2. በግ:- _____
3. አህያ:- _____
4. በሬ:- _____
5. ግመል:- _____

ንባብ

የሚከተሉትን አረፍተ ነገሮች ድምፃችሁን ከፍ አድርጋችሁ በትክክል አንብቡ።

ስምረት ታዛዥ ናት።

መኪናው ጋራዥ ገባ።

ሲሃም አጋዥ መፅሐፍ ተገዛላት።

እህቴ አጋዥ አትፈልግም።

እኔ ተክገፍ ተቀመጥኩ።

መጻፍ

መልመጃ

በምሳሌው መሰረት ፊደላቱን በመቀነስ፣ በመደጋገምና በታችውን በመቀያየር አዳዲስ ቃላትን ጻፉ።

ምሳሌ፡- የተወለደበት

ተለየ

ተለተለ

ለበደ

ተቀላቀለ

ሀ. _____

ለ. _____

ሐ. _____

መ. _____

ሠ. _____

የክለሳ ጥያቄዎች

በሚከተሉት ቃላት አረፍተ ነገር መስርቱ።

ሀ. አሞራ፡-

ለ. አይጥ፡-

ሐ. ቀበሮ፡-

መ. አደነ፡-

ሠ. ሰረሰ፡-

በሚከተሉት ሠንጠረዦች ውስጥ ያሉትን ፊደላት በማቀናጀት አራት ቃላት መስርቱ።

አ	ገ	ሳ
በ		መ
ደ	መ	ና

አ	ነ	ሰ
ገ	ከ	ነ
ኘ	ረ	ገ

በቃላት ውስጥ ያሉትን ቅጥያዎች ለዩ።

ሀ. መፅሐፍሽ = _____ መ. አነበበች = _____

ለ. እርሳስሽ = _____ ሠ. ወለደች = _____

ሐ. ቀረፀች = _____

ከላይ በቀረቡት ቃላት አጫጭር ዓረፍተ ነገሮችን መስርቱ።

ሀ. -----

ለ. -----

ሐ. -----

መ. -----

ሠ. -----

ዋቢ መጻሕፍት

- ባህሩ ዘርጋው፡፡(2010)፡፡ ዘርጋው መለስተኛ የአማርኛ መዝገበ ቃላት (2ኛ ዕትም)፡፡ አዲስ አበባ፣ ርኅሮት አታሚዎች፡፡ ተስፋ ገ/ስላሴ፡፡ የአማርኛ የፊደል ገበታ፡፡ ታለቤታ ይመር፡፡(2010)፡፡ ሁለገብ መሠረታዊ የአማርኛ ቋንቋ መማሪያ አጋዥ መፅሐፍ፤ ከ1ኛ- 4ኛ ክፍል፡፡ አዲስ አበባ፣ ነጭ ሳር ማተሚያ ቤት ታተመ፡፡
- ታሪኩ ፋንታዬ፡፡(2008)፡፡ አማርኛ ሁሉ ለሁሉ (ከመለስተኛ- ኮሌጅ)፡፡ አዲስ አበባ፣ ኢስት ትሬዲንግ ኃላ. የተ. የግ. ማህበር፡፡
- ትዕግስት ኃይሉ እና ሽጉጤ ተሾመ፡፡(2007)፡፡ አማርኛ እንደአፍ መፍቻ ቋንቋ አንደኛ ክፍል የተማሪ መፅሐፍ፡፡ አዲስ አበባ
- ኑሩ ኢብራሂም፡፡(---)፡፡ ኤክስትራም አማርኛ፤ ከ1ኛ-4ኛ ክፍል፡፡ ፤ አዲስ አበባ፣ ኤክስትራም ሲሪየስ፡፡
- አላምረው ገ/ማሪያም፡፡(2002)፡፡ የአማርኛ መማሪያ አጋዥ መፅሐፍ፤ ከ1ኛ-4ኛ ክፍሎች፡፡ አዲስ አበባ፣ አልታ ማተሚያ ቤት፡፡
- አባይነሽ ካሳ እና ተክሌ ወ/ገብርኤል፡፡(2007)፡፡ አማርኛ እንደአፍ መፍቻ ቋንቋ የተማሪ መፅሐፍ፡፡ ደ/ብ/ብ/ሀ/ ክልል ት/ቢሮ፡፡
- ኤፍሬም አሰፋ፡፡(1992)፡፡ አዲሱ የአማርኛ መዝገበ ቃላት፡፡ አዲስ አበባ፣ ሜጋ ማተሚያ ኢንተርፕራይዝ ታተመ፡፡
- እንግዳ ሙሉ-አለም፣ ሰለሞን ሓለፎም፣ ታደሰ እሸቱ እና ታሪኩ ፋንታዬ፡፡(1995)፡፡ የአማርኛ መማሪያ መፅሐፍ

አንደኛ ክፍል። አዲስ አበባ፣ በት.መ.ማ.ማ.ድ ታተመ።
ደበበ ኃ/ጊዮርጊስ።(2002)። የአማርኛ መርጃ መፅሐፍ፤ ለ5ኛ
እና ለ6ኛ ክፍል። አዲስ አበባ፣ አስቴር ነጋ አሳታሚ
ድርጅት።

ደበበ ኃ/ጊዮርጊስ(አርታኢ)።(2005)። ሳባ የአማርኛ መዝገበ
ቃላት (7ኛ ዕትም)። አዲስ አበባ፣ አስቴር ነጋ አሳታሚ
ድርጅት።

ዳንኤል ወርቁ።(2011)። እውነተኛ ጓደኛ። አዲስ አበባ፣
አንከቡት አሳታሚ

ዳንኤል ወርቁ።(2011)። አስተዋዩ ቢራራ። አዲስ አበባ፣
አንከቡት አሳታሚ።

ዳንኤል ወርቁ።(2011)። ዶሮ እና ጭልፊት። አዲስ አበባ፣
አንከቡት አሳታሚ።

ቃላት ከነፍቻቸው

ቃላት

ትርጉም

ሰወረች	ሸሸገች፣ ደበቀች፣ ሸፈነች፣ ጋረደች፣ ከለለች፣
ስንኝ	የግጥም አንድ መስመር
ቀራፂ	ቅርፅ የሚያወጣ ባለሙያ
ቀጨኔ	በአዲስ አበባ ከተማ የሚገኝ የቦታ ስም
ቁንጮ	ዋና፣ በመሃል ራስ ላይ ሳይላጭ የሚተው ፀጉር
ተቀኝ	ደረሰ፣ አሰበ ፣ ዘረፈ(ለገጥም፣ ለቀኔ)
ትራፊክ	አሽከርካሪዎች የትራፊክ ደንብን አሟልተው የሚያሸከረክሩ መሆናቸውን የሚቆጣጠር ፖሊስ
ቸለሰ	ጨርሶ አፈሰሰ፣ ከነበለ፣ ደፋ፣ አብዝቶ ጨመረ
ቻርት	መረጃዎችን በቀላሉ ለማንበብም ሆነ ለማወዳደር በሚያስችል መልክ በአጋዝ(በመስመር) አማካኝነት በአጭሩ በፅሁፍ ለመለየት የሚያስችል ዘዴ
ነውር	ክፉ ግብር፣ በአካል ላይ ያለ ጉድለት
አዚም	መተት፣ አስማት፣ አፍዝ አደንዝዝ
ካውያ	የልብስ መተኮሻ/ ማለስለሻ
ኮሌታ	አንገትጌ
ዛቢያ	የዶማ (የመጥረቢያ) እጅታ
ጨባጣ	በእጅ የሚጨበጥ ድንጋይ ፣ ጦር

የአማርኛ የፊደል ገበታ

ግዕዝ	ካዕብ	ሣልስ	ራብዕ	ኃምስ	ሳድስ	ሳብዕ
ሀ	ሁ	ሂ	ሃ	ሄ	ህ	ሆ
ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሌ	ል	ሎ
ሐ	ሑ	ሒ	ሐ	ሔ	ሕ	ሐ
መ	ሙ	ሚ	ማ	ሜ	ም	ሞ
ሠ	ሡ	ሢ	ሣ	ሤ	ሥ	ሦ
ረ	ሩ	ሪ	ራ	ሪ	ር	ሮ
ሰ	ሱ	ሲ	ሳ	ሴ	ሰ	ሶ
ሸ	ሹ	ሺ	ሻ	ሼ	ሽ	ሾ
ቀ	ቁ	ቂ	ቃ	ቄ	ቅ	ቆ
በ	ቡ	ቢ	ባ	ቤ	ብ	ቦ
ተ	ቱ	ቲ	ታ	ቼ	ት	ቶ
ቸ	ቹ	ቺ	ቻ	ቼ	ች	ቸ
ኀ	ኁ	ኂ	ኃ	ኄ	ኅ	ኆ
ነ	ኑ	ኒ	ና	ኔ	ን	ኖ
ኘ	ኙ	ኚ	ኛ	ኜ	ኝ	ኞ
አ	አ	አ	አ	አ	አ	አ
ከ	ከ	ከ	ከ	ከ	ከ	ከ
ኸ	ኸ	ኸ	ኸ	ኸ	ኸ	ኸ
ወ	ወ	ወ	ወ	ወ	ወ	ወ
ዐ	ዐ	ዐ	ዐ	ዐ	ዐ	ዐ
ዘ	ዘ	ዘ	ዘ	ዘ	ዘ	ዘ
ዠ	ዠ	ዠ	ዠ	ዠ	ዠ	ዠ
የ	የ	የ	የ	የ	የ	የ
ደ	ደ	ደ	ደ	ደ	ደ	ደ
ጀ	ጀ	ጀ	ጀ	ጀ	ጀ	ጀ
ገ	ገ	ገ	ገ	ገ	ገ	ገ
ጠ	ጠ	ጠ	ጠ	ጠ	ጠ	ጠ
ጨ	ጨ	ጨ	ጨ	ጨ	ጨ	ጨ
ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ
ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ
ፀ	ፀ	ፀ	ፀ	ፀ	ፀ	ፀ
ፈ	ፈ	ፈ	ፈ	ፈ	ፈ	ፈ
ፒ	ፒ	ፒ	ፒ	ፒ	ፒ	ፒ
ቨ	ቨ	ቨ	ቨ	ቨ	ቨ	ቨ

የፊደል ቅደም ተከተል

ሀ. የመጀመሪያ ፊደል = ግዕዝ

ሁ. ሁለተኛ ፊደል = ካዕብ

ሂ. ሶስተኛ ፊደል = ሳልስ

ሃ. አራተኛ ፊደል = ራብዕ

ሄ. አምስተኛ ፊደል = ሀምስ

ሀ. ስድስተኛ ፊደል = ሳድስ

ሆ. ሰባተኛ ፊደል = ሳብዕ

የኢትዮጵያ ቁጥሮች

ከ1 እስከ 10		ከ11 እስከ 20	
የኢትዮጵያ ቁጥሮች	የአረብኛ ቁጥሮች	የኢትዮጵያ ቁጥሮች	የአረብኛ ቁጥሮች
፩	1	፲፩	11
፪	2	፲፪	12
፫	3	፲፫	13
፬	4	፲፬	14
፭	5	፲፭	15
፮	6	፲፮	16
፯	7	፲፯	17
፰	8	፲፰	18
፱	9	፲፱	19
፲	10	፳	20

ከ20 እስከ 100		ከ200 እስከ 1000	
የኢትዮጵያ ቁጥሮች	የአረብኛ ቁጥሮች	የኢትዮጵያ ቁጥሮች	የአረብኛ ቁጥሮች
፳	20	፪፻	200
፴	30	፫፻	300
፵	40	፬፻	400
፶	50	፭፻	500
፷	60	፮፻	600
፸	70	፯፻	700
፹	80	፰፻	800
፺	90	፱፻	900
፺፻	100	፲፻	1000

ከ2000 እስከ 10000	
የኢትዮጵያ ቁጥሮች	የአረብኛ ቁጥሮች
፳፻	2000
፴፻	3000
፵፻	4000
፶፻	5000
፷፻	6000
፸፻	7000
፹፻	8000
፺፻	9000
	10000